

APOSTOLUL

REVISTA CADRELOR DIDACTICE

Editată de Sindicatul din Învățămînt și Cercetare Neamț

SERIE NOUĂ, ANUL VI, NR. 56

Januarie 2004

TREBUIAU SĂ POARTE UN NUME

Eminescu n-a existat.

*A existat numai o țară frumoasă
La o margine de mare
Unde valurile fac noduri albe.
Ca o barbă nepieptănată de crai.
Și niște ape ca niște copaci curgători
În care luna își avea cuibar rotit.*

*Și, mai ales, au existat niște oameni simpli
Pe care-i chema: Mircea cel Bătrîn, Ștefan cel Mare,
Sau mai simplu: ciobani și plugari,
Cărora le plăcea să spună
Seara în jurul focului poezii
"Miorița" și "Luceafărul" și "Scrisoarea a III-a".*

*Dar fiindcă auzeau mereu
Lătrînd la stîna lor cîinii,
Plecau să se bată cu tătării
Și cu avarii și cu hunii și cu leșii
Și cu turcii*

*În timpul care le rămînea liber
Între două primejdii
Acești oameni făceau din fluierule lor
Jgheaburi
Pentru lacrimile pietrelor înduioșate,
De curgeau doinele la vale*

Marin SORESCU
(Continuare în pag. 4)

2004 PERSPECTIVELE ACTIVITĂȚII SINDICALE

Sediința consiliului județean din luna decembrie 2003 s-a bucurat de prezența unanimă a membrilor, prilej cu care s-au trecut în revistă principalele evenimente și acțiuni din cursul anului încheiat de curînd și s-au schițat și rostit gânduri pentru viitor.

A fost un an bogat în evenimente, Conferința județeană, precedată de adunările de alegeri din școli, a adus un suflu nou și mișcarea sindicală și-a îmbogățit și întinerit rîndurile activului sindical.

În structura consiliului județean au apărut patru comisii pe domenii menite a

analiza și coordona mai bine activitățile sindicale.

I. Comisia organizatorică și de evidență

1. Florescu Florin; 2. Grigoriu Gabriela; 3. Luchian Dumitru; 4. Giurgică Petrică.

II. Comisia de presă și imagine

1. Corneanu Ștefan; 2. Alexandru Steluța; 3. Percă Valerian; 4. Timofte Constantin.

III. Comisia profesională și de perfecționare

1. Ploscă Gabriel; 2. Ghiuzan Maria; 3. Amariei Maria; 4. Țepeș Alina.

IV. Comisia social economică

1. Baroi Constantin; 2. Andronic Ion; 3. Lemnaru Minodora; 4. Nicolae Lidia.

Aceste comisii și-au fixat obiectivele prioritare și de perspectivă și vor desfășura activități specifice încercînd să implice un număr mare de cadre didactice și să revigoreze o serie de domenii absente total în momentul de față din activitatea didactică: cercetarea științifică (societățile științifice pe specialități), activitatea cultural-artistică și sportive de o mai largă cuprindere, pregătirea și perfecționarea activiștilor sindicali etc.

În cea de a doua parte a lunii decembrie și în prima parte a lunii ianuarie la nivel național s-a dezbătut și aprobat Contractul Colectiv de Muncă ce urmează a fi negociat și semnat și la nivel județean

pînă la 10 februarie 2004 urmînd apoi semnarea contractelor individuale în toate unitățile școlare pînă la 1 martie.

Un punct aparte la contract îl constituie clauza cerută de sindicate ce va trebui rezolvată prin ordonanță guvernamentală pînă la 1 aprilie 2004- creșterea salariilor tuturor lucrătorilor din învățămînt în afara celor două indexări cu 5% - altfel se va deschide conflictul de muncă la nivel național și județean continuîndu-se cu toate formele legale de protest, inclusiv greva și greva generală.

În perspectiva campaniei electorale sindicatele își vor păstra poziția de neimplicare politică, dar își vor rezerva dreptul de a sprijini programele partidelor ce vor favoriza învățămîntul într-o posibilă guvernare.

Biroul Operativ S.L.I.- Neamț

ȘTEFAN PROCOPIU I. PORTALUL SAVANTULUI

Cine spune că tinerii de azi stau doar în fața calculatoarelor și-și împietresc sufletele luptînd alături de firoșii soldați virtuali, că s-au obișnuit să asculte doar sunete metalice și să fie ei singuri cu ei? Poate și eu i-am acuzat uneori de aceste lucruri (deși-mi sunt atât de dragi!), dar cred că noi, cei însărcinați cu nobila misiune de-ai forma, greșim uneori pentru că vrem ca atunci când spunem noi sau când le-o cerem ei trebuie să „facă frumos”, iar dacă asta nu se întîmplă atunci îi sancționăm cu astfel de acuze. Iată ce replică

minunată am avut alături de colegii mei de fizică, chimie, informatică și filozofie de a-i asculta cumînți, pe acei tineri savanți în devenire) și i-am recunoscut sincer în această postură, primind de la ei o LECȚIE de viață, de curat și nebravat patriotism atunci când, prin referatele și comunicările științifice prezentate am simțit că: trebuie să facem mai mult lobby pentru promovarea rezultatelor savanților noștri, că trebuie să cultivăm o elită spirituală (în detrimentul celei de carton), că trebuie să avem curajul să gîndim și să ne comportăm

Prof. Nicolina NIȚĂ - CCD Neamț
(Cotinuare în pag. 5)

FILOSOFIA ISIHASMULUI ROMÂNESC

La început de veac și de mileniu numit al Vărsătorului, cînd se anunță mari schimbări în soarta popoarelor și a umanității, punînd sub semnul îndoielii însăși supraviețuirea civilizației pe care am construit-o cu atîtea sacrificii, istoria capătă caracterul unei competiții a valorilor materiale și spirituale, tinzînd spre recunoașterea și adoptarea unor noi modele sau stiluri de viață, care să răspundă cît mai adaptat aspirațiilor omului modern. În această atmosferă concurențială, fiecare națiune este interesată să pătrundă cu ceea ce are caracteristic: diversitate și complementaritate, originalitate și universalitate, tradiționalism și modernitate, totul ne apare ca o nemaivăzută ciocnire de sensuri, puțînd fi înțeleasă fie ca o veste a unei renașteri, fie ca simptom al declinului. Ne aflăm la o răscruce și suntem obligați să ne punem întrebarea dacă mergem sau nu pe un drum bun, dacă lumea noastră este sau nu, cum spunea gînditorul german Leibniz, „cea mai bună dintre lumile posibile”.

Prof. dr. D.D. URSACHE, Liceul Economic
(Continuare în pag. 7)

ZIUA UNIRII ÎNTRE COAGULARE ȘI MOTORIZARE

La 24 ianuarie 1859, Alexandru Ioan Cuza a intrat în ances-tralitate. Prin dubla alegere ca domn, 5 ianuarie, la Iași, 24 ianuarie la București- s-au pus bazele statului național român modern. Cele două Principate românești, Moldova lui Bogdan și Muntenia lui Basarab și-au dat mina formînd o singură patrie. Era triumful unei aspirații și căutări de veacuri pe care pașoptiștii le conștientizaseră pînă în cele mai adînci straturi populare. Numele lui Bălcescu, Kogălniceanu, Alecsandri, Negri au rămas dăltuite pentru vecie în istoria neamului, iar Ziua Unirii a devenit o sărbătoare scumpă inimilor tuturor românilor.

Înfăptuirea Unirii, ca și realizarea scopurilor ei fundamentale, în primul rînd așezarea în noi structuri- politice, administrative, economice, culturale, diplomatice și militare- au avut de înfruntat numeroase presiuni interne și externe. Exact ca în zilele noastre. Și atunci, ca și acum, nu eram simpatizați de toate statele Europei.

Unirea cea Mică ne-a crescut prestigiul european. Unioniștii de acum 145 de ani doreau unire fără biruri, modernism și recunoaștere europeană. Voiau să scape de turcisme și de biruri. Și treptat au scăpat.. Nu și astăzi.

Prin Unire am izbutit să ne sincronizăm mersul cu statele europene dezvoltate. Două exemple: Franța și Anglia. Începea, am putea spune în limbaj contemporan, o tranziție care ne-a dus spre Marea Unire de la 1 Decembrie 1918, cînd s-a desăvîrșit statul național unitar român. Cu prilejul aniversării zilei de 24 ianuarie, anul trecut, președintele României, Ion Iliescu, a vizitat Iașul- orașul celor trei uniri. În "Piața Unirii" a rostit un discurs apreciat de mulți. "Ne-am dobîndit identitatea prin Unire și tot prin Unire trebuie s-o ducem mai departe, intrînd în lumea unor noi competențe, a unor deprinderi și exigențe. De aceea, mesajul meu de Ziua Unirii este unul de îmbărbătare și de îndemn la solidaritate și responsabilitate. Șansele de azi sunt premisele succeselor de mîine. Să nu le risipim!" Cuvinte mari pentru înaintașii noștri care au realizat fapte mari.

N-au lipsit nici criticile unor exegeți privind discursul. Mai clar? Undeva în discurs înaltul oaspete afirma: "Unirea a fost pentru România factorul coagulant și totodată factorul motor". Adică, cum adică? Noi- spun cîțiva istorici- știm că o chestie coagulantă stopează și nu motorizează. E adevărat sau e "contra" politică? Cîrcotașii momentului au criticat și hora care s-a înfiripat sub statuia lui Cuza din Piața Unirii. Au asemănat-o cînd cu dansul fetelor din Căpîlna, cînd cu Macarena. Poate așa s-a văzut din opoziție. Parcă poți să știi!

În fiecare an, la 24 ianuarie ne mîndrim cu înaintașii și faptele lor. Bravo nouă, dar în primul rînd bravo lor, că au înfăptuit glorioasele acte istorice de la 1600, 1848, 1859, 1918... Culmea, astăzi nu mai apar eroi. Nu se mai naște nici un Badea Cîrțan, să meargă la Roma pe jos pentru a depune la Columna lui Traian pămînt, sare și grîu din Țară. Oare de ce? Chiar de ce?

Dumitru RUSU

DRUM CĂTRE EMINESCU

În fiecare ianuarie sufletele noastre inundate și purificate de lumina tainică a nașterii Mîntuitorului Iisus, bîntuit de nădejdi, de speranțe la trecerea într-un An Nou, străbătînd în gîndurile noastre, spațiul moldav, urcînd în piscul său cel mai înalt-plaiurile Ipoteștiului- Jerusalemul nostru românesc, în care se năște la 15 ianuarie- Domnul Eminescu - "sfîntul preacurat al gherșului românesc", primul mare Mihai al Moldovei- acela ce avea să fie "al veacului copil" cuprins de-adîncă sete a formelor perfecte.

Pentru noi, trăitorii plaiurilor carpatine, sărbătorile de iarnă culminează de mai bine de un veac și jumătate cu această zi de sărbătoare a sufletului nostru, cînd "dumnezeul geniului l-a sorbit din popor cum soarbe soarele un nour de aur din marea de amar".

Iată de ce- în fiecare ianuarie- la puțin timp după Botezul apelor acestui pămînt- simțim, cu fiecare an, o datorie de suflet să urcăm pe aripi de cîntec și vers- în Țara de Sus, în panteonul poeziei românești, să înțelegem "basmul său întreg deschizînd drum spre farmecul și mirajul poeziei. Căci Eminescu se identifică în conștiința literară românească cu poezia.

Timpul lucrează în tot și în toate, dar Eminescu a rămas și va rămîne.

Cineva mi-a spus odată că lunile anului au suflet. Luna ianuarie este răsfațata unui suflet enorm cît lumea asta, dar rezervat Lumii poetului- "nemuritor și rece".

Cît cer, cît vînt și cîtă nebulie într-un suflet. Cîtă dorință, cîtă poezie și cîte despărțiri.

An de an, la ceas de ianuarie, cînd zăpezile se așează cu albul lor pe țărnițele românești, pornim la drum spre Eminescu fie cu gîndul, fie cu fapta- pentru "creșterea limbii românești și-a patriei cinstire"- pentru că Eminescu, "este atît de mult al nostru- spunea Nichita Stănescu- încît nici noi n-am observat că am devenit al lui".

Prof. Denisa BODNAR
Școala nr. 8 Roman

Doamnei învățătoare, cu dragoste

Destinul școlii românești este strîns legat de al femeilor care, cu dăruire, o slujesc. Mereu în mijlocul copiilor, caută să le trezească gustul pentru nou, frumos și adevăr, pentru aflarea de noi cunoștințe cuprinse între copertile manualelor, ele fiind pentru elevi o a doua mamă.

Doamna învățătoare este cea care îi pune în mînă "puiului de om" creionul sau stiloul, deprinzîndu-l, încetul cu încetul, cu tainele literelor, ale cifrelor, apoi cu cititul și socotitul.

Cu răbdare, calm și dăruire îi dezleagă rînd pe rînd acestuia toate întrebările și misterele care-i par de nepătruns.

Nu cred că există o altă profesiune mai frumoasă ca aceea de învățătoare și nici o altă profesiune nu cere atîta competență, generozitate, dăruire, dragoste de copii, căldură umană- pentru

că ea- timp de patru ani lucrează cu materialul cel mai prețios, mai complicat și mai sensibil, omul în devenire- copilul.

Învățătoarea este cea care inspiră încredere, dezlănțuie energii, mobilizează, deschide perspective și proiectează idealuri ce trebuie atinse, lăsînd fiecărui copil libertatea alegerii și adaptării după puterile sale.

În această minunată, nobilă și grea profesie, cea de "grădinar de suflete", cu vorba domoală, caldă și înțeleaptă, devotată misiunii ei, învățătoarea își dedică o mare parte din activitate celor mici, conștientă fiind că fiecare copil pe care îl instruieste va fi un om pe care-l cîștigă.

Încununînd toate aceste calități și nu numai, Subredacția Roman urează doamnei învățătoare Rusu Elena multă sănătate și bucurii, cu prilejul încheierii activității didactice.

Subredacția Roman

COLABORARE, EFICIENȚĂ, SATISFAȚII

Se spune că "omul este rodul educației pe care o primește" și, pornind de la aceasta, am înțeles de ce încă din prima zi din viața de elev a unui copil, școala și familia trebuie să-și unească eforturile, să se sprijine reciproc pentru dezvoltarea și desăvîrșirea copilului.

Analiza realității școlii

românești în intervalul de timp de după 1989 m-a condus la ideea că metoda de colaborare a școlii cu familia trebuie să aibă la bază unificarea întregului ansamblu de măsuri care să contribuie la educația copiilor în spiritul drepturilor copilului pentru afirmarea deplină a personalității fiecărui copil potrivit potențialului său nativ, a mediului familial și social.

Organizînd într-un sistem măsurile care asigură colabo-

rarea școlii cu familia, am remarcat totodată și creșterea eficienței muncii educative.

Punînd acest concept educațional sub forma unui triunghi- învățător, elev, părinte, respectînd particularitățile specifice vîrstei școlare mici- am stabilit conținutul activităților comune ale școlii și familiei în toate aspectele educative.

Această necesitate- de a proiecta problemele specifice colaborării școlii cu familia- s-a impus prin faptul că rezultatele acestei colaborări nu pot fi apreciate decît prin analiza tuturor manifestărilor elevilor.

Plămădirea personalității viitorului elev a depins mult de felul cum am organizat activitățile de învățare, activitățile extracurriculare și de felul cum am solicitat sprijinul părinților. Periodic, ofer părinților date despre progresul școlar, conduita și stilul de viață al elevului, iar aceștia, la rîndul lor, îmi oferă aceleași date, dar din

mediul familial.

Jocurile, distracția în colectiv, vizitele la muzee și monumentele istorice, serbările, concursurile școlare- au constituit elemente care au completat vastul cîmp de investigație pedagogică.

În cei patru ani- ce constituie ciclul primar- urmăresc atît formele de cooperare cu părinții, cît și dezvoltarea generală a copiilor, procesul de învățămînt, activitatea în afara clasei, pentru a surprinde măsura și modul în care colaborarea contribuie la optimizarea demersului didactic.

Pe tot parcursul ciclului primar și nu numai pun accent pe comunicare, aspect ce mă ajută să rezolv situațiile conflictuale asigurînd tuturor confort psihic, relaxare, prietenie, eficiență, siguranță, cooperare, respect și înțelegere.

Înv. Fevronia BÎRSAN
Școala nr. 8 Roman

CAR ÎNVĂȚĂMÎNT ROMAN VĂ ANUNȚĂ

Începînd cu luna ianuarie 2004, salariații din învățămînt care doresc să devină membri se pot înscrie cu o cotizație de pînă la 1.000.000 lei lunar. Acordarea unui împrumut în sumă de 3 ori fondul se va efectua a 3-a lună de la înscriere, cu rambursarea în maximum 10 luni. De asemenea, comunicăm salariaților din învățămînt care nu sunt încă membri ai CAR, unele facilități acordate de aceasta:

- Depunerea de fonduri sociale de economii, purtătoare de dobînz;
- Acordarea de împrumuturi rapide și avantajoase;

• Solicitarea reeșalonării ratelor cu respectarea termenelor prevăzute în statutul CAR; solicitarea extrasului cu situația financiară personală în fiecare moment;

• Solicitarea transferului fondului social la oricare altă persoană fizică;

• Introducerea clauzei testamentare totală sau limitată;

• Membrii CAR activi care nu au amînat rate pe perioada achitării împrumutului, beneficiază prioritar de acordarea unui nou împrumut.

Vă așteptăm la sediul CAR Învățămînt din str. Ion Creangă nr. 13 sau la telefon 724285.

ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

Literatura și tehnica tainei

Fantasticul romantic, dar și senzaționalul noilei fantastice și romanul polițist se bazează mult pe tehnica tainei (vezi Ov. S. Crohmălniceanu, Mateiu Caragiale și tehnica tainei, Viața Românească, an X (1957), nr. 12, pag. 176-190). În ce constă această

tehnică?

Un anumit personaj, eveniment sau situație poate fi descris prin toate cauzele și chiar prin consecințele sale, și atunci el reprezintă o posibilitate de afirmare a realismului. Există, evident, și situații din categoria miraculosului sau fantasticului magic sau pur care, oricît de precis ar fi descrise, ele pot

reprezenta realismul numai formal, pentru că sensul rămîne ascuns. Aceasta se întîmplă, de pildă, la un scriitor precum Dumitru Radu Popescu într-o piesă de inspirație folclorică cum este Baladă pentru nouă cerbi.

Dar, se poate întîmpla în alte cazuri ca o situație, un fapt sau un personaj să apară drept fantastic, enigmatic și chiar bizar prin lipsa de informații despre el. Autorul omniscient își poate trata superior cititorul sau spectatorul, oferindu-i parcimonios și dozat datele despre personajele sale și relațiile dintre ele; el poate însă mima că nu cunoaște aceste relații, care sunt revelate pe măsura consumării piesei sau romanului. Uneori, prin aluzii se lasă impresia că personajele știu multe unele despre altele, dar ceea ce știu nu comunică integral și explicit, ca să asigure și

avizarea spectatorului sau cititorului, căruia i se amănă în felul acesta familiarizarea cu dramele acestor personaje.

În antichitate, un asemenea procedeu este cunoscut sub numele de ironie dramatică, sau tragică, și el este folosit din cauza subiectelor stereotipe din tragedii; spectatorul știe dinainte de începerea spectacolului care este până la urmă soarta lui Oedip, dar pe scenă personajele fac tot ce este cu putință pentru a nu anticipa finalul lor și aceasta mai ales ignorînd informațiile esențiale prin care tragedia s-ar consuma încă de la început.

În literatura modernă, lucrurile sunt întoarse pe dos: autorul și personajele par a ști lucruri ce trebuie ascunse cititorului sau spectatorului. La aceasta se adaugă ceea ce

personajele știu unele despre altele, dar nu spun.

O altă formă a tehnicii tainei este comună unor nuvele sau romane și teatrului cu ficțiunea de tip polițist. Este o obișnuință a romanului modern să folosească o istorie de tip polițist. Chiar așa numitul "nou roman" reprezentat de Alain Robbe-Grillet (bunăoară Gumele) folosește acest tip de ficțiune. În măsura în care drame și romane se bazează pe căte o crimă nesancționată prompt, este firesc ca drumul către elucidarea acesteia și către eventuala pedeapsă sau autopedeapsă a vinovatului să ia alura unei acțiuni polițiste în care există suspecți, vinovați sau autori de drept, autori de fapt, piste false, secrete, forme ale apărării și ale escamotării de la pedeapsă etc.

Ceea ce ar mai fi caracteristic din acest punct de vedere,

este faptul că un mare rol îl are un făptăș imposibil de pedepsit, un autor moral nenumit vreodată și care este politicianismul rău înțeles al personajelor negative, la care se adaugă lipsa de rezistență, sau de atitudine, uneori naivitatea colectivității respective. Din această cauză, chiar personajul negativ este într-o oarecare măsură absolvit, o parte din vina lui căzînd asupra momentului istoric în care el a săvîrșit ilegalități. Personajul este oarecum asemănător cu anticul țap ispășitor, ale cărui acțiuni par a fi personale, dar în același timp acestea reprezintă o forță inexorabilă. S-ar putea vorbi de aceea de un sens tragic al întregii panorame umane, care cuprinde atît pe victimă cît și pe călău.

Prof. Luminița Georgeta VÎRLAN

“DORESC O DESCHIDERE A ȘCOLII NOASTRE SPRE UN ÎNVĂȚĂMÎNT PERFORMANT”

Rep.: Stimată doamnă Mariana Paleu, ați fost investită recent în funcția de director, după ce ați promovat concursul pentru această funcție cu 157,5 puncte din 160 posibile. Ce v-a determinat să concurați pentru această funcție?

Mariana Paleu: Am concurat din dorința de a schimba stilul managerial, de a crea o deschidere a școlii noastre spre un învățământ performant. Este o școală unde se muncește mult, cadrele didactice fiind dovadă de profesionalism, iar elevii, pe lângă cultura generală acumulată, învață și o meserie în condiții bune, încât au obținut rezultate bune la admiterea în învățământul superior.

Rep.: Cu ce program v-ați prezentat la concurs și dacă este același pe care vă propuneți să-l realizați ca director?

M.P.: În primul rând, munca în echipă, apoi dezvoltarea bazei materiale, atât pentru învățământul profesional și tehnic (ce deține 75% din profilul „grupului școlar”), dar nu vom neglija nici profilul teoretic, prin folosirea tuturor formelor de dezvoltare a resurselor extrabugetare. Un loc central vom acorda, în munca noastră, implementării Proiectului PHARE „Școala pentru mediu și natură” pe care l-am câștigat și urmează a fi desfășurat în următorii trei ani. Am muncit prea mult, tot în echipă, pentru ca acum să pierdem „șansa”, după ce am fost nominalizați între cele 110 școli din România care vor aplica acest program de dezvoltare a învățământului profesional și tehnic la standarde europene.

Rep.: Ce alte preocupări ați avut până acum în domeniul reformei învățământului românesc și dacă acestea vor continua să vă preocupe?

2001 (Educația pentru calitate) și 2002 (Perfecționarea de formator- metodist). Dar o preocupare aparte a fost aceea căreai i-am imprimat un caracter per-

Paleu- cel care a adus la Piatra Neamț, cu echipa FibrexNylon, de două ori consecutiv, titlul de campioană și Cupa României, omul Petru Paleu cu care celor de la Grupul Școlar “Gh. Cartianu” le place să se mîndrească, spunînd, celor ce încă nu știu, că a fost elevul acestei școli pe care acum o conduceți dvs.

M.P.: De cînd sînt director nu am mai putut participa direct, alături de soțul meu, la turneele de sală, desfășurate pe mai multe zile. Dar “boala” rămîne. Sperăm să obținem și anul acesta locul I la toate competițiile. Un singur regret avem: acela că nu am găsit înțelegere și sprijin material pentru a înscrie echipa de handbal în Liga Campionilor Europeni. Nu cred că vom mai avea șansa aceasta să fim calificați direct după punctajul obținut anul trecut (5 puncte și locul 9 în Europa).

Rep.: Vă mulțumesc și vă doresc să aveți puterea să realizați tot ce v-ați propus ca director, dar și împreună cu soțul dvs. pentru onoarea handbalului din Neamț și a celui românesc.

A consemnat Constantin TOMȘA

Interviu cu prof. ing. MARIANA PALEU, director al Grupului Școlar “Gheorghe Cartianu”

M.P.: Din luna mai 2003 fac parte din Comisia Națională de Elaborare a Standardelor de Pregătire Profesională și a Curriculum-ului pentru Școala de Arte și Meserii și Liceul tehnologic din cadrul MECT, comisie care își desfășoară activitatea în cadrul unor seminarii lunare de instruire și de elaborare de standarde și programe. De fapt, aceasta este o continuare a seminarilor la care am participat în 2000 (Managementul Proiectelor), în

manent în activitatea mea: munca la clasă cu elevii în ideea schimbării relației profesor- elev și a punerii în evidență a necesității participării active a elevilor la oră, de formare a capacității acestora de a lucra în echipă și de a avea responsabilitatea lucrului realizat sau a deciziilor luate.

Rep.: Și cu handbalul cum rămîne? Toată lumea știe că sînteți o susținătoare înfocată a echipei, un sprijin important al soțului dvs., Petru

PROFIL DE DASCĂL

Absolventă a Institutului Politehnic din Iași, Facultatea de Chimie Industrială, secția Tehnologia Compușilor Moleculari, MARIANA PALEU a venit la Piatra Neamț în anul 1987 și în același an ca prof. inginer la școala unde funcționează și în prezent- Grupul Școlar “Gheorghe Cartianu”.

În anul 1998, a obținut gradul didactic I și, an de an, elevii săi au fost notați cu calificative deosebite la olimpiadele naționale școlare.

Este coautoare, împreună cu prof. univ. dr. Matei Macoveanu și cercetător științific Mihaela Macoveanu, la cartea “Impactul compușilor macromoleculari asupra solului” (Ed. “Matrixrom”, București, 1999) și, de asemenea, la manualul “Materii prime și materiale” (Ed. “Alfa”, Piatra Neamț) alături de colegile prof. ing. Mariana Ciubucciu și prof. ing. Gabriela Mamulă. În prezent, urmează cursurile (anul II) la masteratul “Managementul mediului”, forma IDD, la Facultatea de Chimie Industrială, Iași.

Pedagogul ANTON NAUM

Iași, urmîndu-i lui Ștefan Virgolici (1843- 1897), cel născut la Rediu- Neamț. A avut ca student și pe Ion Răgan (1886- 1937) vestitul pedagog nemțean.

O rodnică și întemeietoare activitate a depus ca revizor, din păcate, puțin mediatizată. În 1868 apare ca revizor școlar pentru ținuturile Neamț- Suceava, cel dintîi reținut de memoria documentelor. Între 1869 și 1871 a fost revizor școlar la Roman.

Eminescu, “omul deplin al culturii românești”, fost revizor școlar al județelor Iași- Vaslui în anii 1875 și 1876, și-a elaborat o pedagogie a inspecțiilor școlare. Aflăm dintr-un raport al lui către Ministerul de resort că la cristalizarea acestei pedagogii a contribuit, indirect, Anton Naum. Poetul raporta: “... circulara nr. 8114 a mai avut odată o reflectare analoagă din partea predecesorului meu Anton Naum” (în G.T. Kirileanu, Scrieri I, Ed. Minerva, 1989, editată de C. Bostan, p. 160).

Anton Naum este și “autorul” a doi mari pedagogi, fiii săi, Alexandru (1884- 1974) profesor de istoria artelor la universitățile din Iași și din București și Teodor (1891- 1980) profesor de limbi clasice la Universitatea din Cluj “fost în 1919- 1920, profesor la Școala Normală Gh. Asachi” din P. Neamț. Toți trei au alcătuit la Cîndești o admirabilă bibliotecă, agreată ca fiind a treia în Europa între bibliotecile particulare. A fost distrusă de comuniști în 1949.

Și credem că această aniversare va prilejui colegilor din Cîndești investigații care să ne ofere unele noi date despre cei trei mari pedagogi nemțeni.

Prof. Traian CICOARE

Acum un veac și trei sferturi, la 17 ianuarie 1829, s-a născut la Iași cel care avea să devină profesor de vocație, revizor școlar cu pedagogie încheată, poet, traducător, junimist de frunte și membru al Academiei Române- Anton Naum. Atras de frumusețea locului și de calitatea țăranilor din Cîndești, s-a stabilit aici cumpărîndu-și o moșie. Aici venea în vacanțe și s-a retras la pensie. Aici a murit la 27 august 1917 și a fost înmormîntat în Biserica de el ctitorită, sfîntită în 1909.

Tatăl său, oier cu multe turme și negustor, român macedonean (aromân), a venit în transhumanță de la poalele muntelui Naum, din regiunea lacului Ohrida și s-a stabilit în “patria nord- dunăreană”. Din același loc plecaseră și înaintașii lui Andrei Șaguna, al cărui tată avea prenumele Naum.

După strălucite studii la Sorbona, a revenit la Iași ca profesor de română și franceză la Institutul Academic din Iași, întemeiat de Titu Maiorescu, devenit, în 1879, Institutele Unite, apoi Școala de fete “Oltea Doamna”, iar azi Liceul “Mihai Eminescu” (cîndva poetul a predat acolo lb. germană). Aici a avut străluciți elevi, care i-au reținut vocația pedagogică: V. Conta, Gr. Antipa, Al. Lambrior, G.T. Kirileanu ș.a. În 1880 a predat și la Școala Militară din Iași. Între 1897 și 1909 a predat franceza la Universitatea din

ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

PUBLICAȚIILE CULTURALE, ÎNCREMENITE ÎN PROIECT

Editorialul revistei TIMPUL din luna decembrie poartă titlul “Regindirea provincialității” și este semnat de Gabriela Gavril. “Constituirea de provincii virtuale creează un nou tip de cititor, de receptor al culturii, pentru care elementele localiste capătă sens numai cuprinse într-o gândire globalizantă, integratoare (...) De aceea, cred, problema de esență a publicațiilor culturale nu este (în ciuda lamentațiilor interminabile și a articolelor indignate pe această temă) concurența făcută de consumismul promovat de media, ci de imposibilitatea lor de a ieși dintr-un model “centralist” și de a răspunde așteptărilor societății actuale. Publicațiile cul-

turale nu dispar din cauza internetului, după cum nici cărțile nu dispar din cauza internetului: ele încetează să mai intereseze din cauza încremerii lor în proiect, din cauza “provincialismului” lor viscos, mustind de resentimente” - Și cam are dreptate tinăra editorialistă a revistei ieșene.

am lua-o prea mult în serios. Și-a trăit traiul, fie și de glorie, în perioada Europei Libere, alături de Virgil Ierunca, și e suficient. De ce s-o mai resuscităm, de ce s-o mai tulburăm din cadrul istoric în care s-a fixat pentru vecie și, evident, pentru confortul nostru, al celor ce avem alte cri-

s-o tulburăm? Nu ne e mai comod așa, fără?

SCANDALUL DINTRE DILEMA LUI BUZURA ȘI DILEMA VECHIE

Despre cazul revistei “Dilema” scrie și OBSERVA-

revistei pus de către Radu Cosasu acum 11 ani, sub pretextul că “din moment ce fostul redactor șef Pleșu a renunțat definitiv la funcția de director o dată cu numirea sa ca ministru de externe, 11 ani a susținut-o pe spezele FCR și tot FCR a suportat pierderile de 2 miliarde generate de publicarea revistei” - cum scrie el într-o scrisoare adresată presei. Din această cauză foștii redactori, au scos “Dilema veche”. Într-un PS din finalul scrisorii către revista OC, Buzura își face publică o nedumerire: “Distinsa doamnă Catrinel Pleșu, sotia lui Pleșu, este din 1955 directorul Departamentului de Relații Internaționale și Schimburi Culturale al mult hultei instituții (ICR). Mă întreb dacă echidistanța dobîndită de “dilematici” de cîteva zile încoace nu-i va produce neplăceri în familie” - O fi o amenintare sau o prea mare grijă față de familia Pleșu din partea scriitorului trecut în barca lui Iliescu?

OCHELARIST

Revista presei literare

“DE CE S-O TULBURĂM PE MONICA DIN CADRUL ISTORIC?”

“Cu privire la doamna Monica Lovinescu - scrie Gheorghe Grigurcu în JURNALUL LITERAR nr. 21-14/2003 - s-a instalat de cîteva vreme o atitudine cel puțin stranie: o acceptăm, o prețuim, par a zice exponenții acesteia, dar ca pe o entitate exclusivă a trecutului. Azi ea ni se înfățișează depășită, ne-ar complica socotellele dacă

terii, alte ținte? Chiar dacă n-a fost formulată în atari termeni, o astfel de reflexie, să recunoaștem, e larg, ba chiar foarte larg răspîndită în spațiul comentariilor de literatură, inclusiv al celor mai onorabili. Tonul a fost dat de Andrei Pleșu, cînd a intentat un cu totul imprezvizibil proces de separare morală față de cei doi mentori stabiliți la Paris. L-au urmat alții, între care un foarte ascultat lider al criticii, care au recuzat estetica drept un soi de tendenționism” - Păi, de ce

TORUL CULTURAL nr. 203/2004. Transformată în Institutul Cultural Român, Fundația Culturală Română, de sub pulpana căreia ieșea revista “Dilema”, a devenit instituție de stat. Iminentei ei politizare a stîrnit însă dezaprobarea întregii redacții, în frunte cu redactorul șef Mircea Vasilescu. Toată redacția a demisionat, refuzînd să apară sub o instituție politizată precum ICR, intenționînd a scoate “Dilema veche”. Buzura însă a refuzat să renunțe la titlul

MAI PUȚINĂ INGRATITUDINE

Motto:

*"Iar deasupra tuturora va vorbi vr'un mititel,
Nu slăvindu-te pe tine...
lustruindu-se pe el"*

Eminescu este unic și irepetabil. Coborîrea lui în pulberea străzii este un act de impietate. Cei răspunzători de acest fenomen nu sunt alții decât cei care i-au preluat unul din principiile de presă r e s p e c t a r e a adevărului.

Este inadmisibil ca pe posturile de televiziune (și în presă la orice an aniversar, Eminescu să ajungă pe mîna oricui, în gura oricui, în fel de fel de sondaje sau interviuri de stradă.

Poate interesează pe anumiți oameni, ce a mîncat și ce n-a mîncat Eminescu, ce a băut și ce nu a băut Eminescu și multe alte lucruri despre Eminescu, pe noi toți însă, țara și acest neam românesc ne interesează deopotrivă ce a creat Eminescu, cu ce a îmbogățit literatura română și pe cea universală, cu ce a îmbogățit el limba noastră românească.

Iată de ce este supărător și jignitor, nu pentru memoria poetului numai, ci și pentru noi românii de

astăzi să auzim și să ascultăm tot felul de denigrări calomnioase, lipsite de importanță și uneori de-a dreptul veninoase la adresa marelui nostru poet.

Nu pot crede că scriitorii români actuali, poeții pot fi atît de ingrați încît să considere că, din cauza marelui poet, ei nu mai au loc în literatura și poezia românească, că ei sunt totdeauna mai mici atunci cînd sunt după Eminescu.

Se înșeală, ei sunt așa cum sunt și de mari și de mici și nu-i obligă nimeni să facă clasamente. Ar fi mult mai bine să aibă decența și să urmeze pilda altor mari înaintași în privința onestității și recunoștinței. "E unul care cîntă mai bine decît mine..." (Alecsandri).

E greu de recunoscut acest lucru. E chiar atît de greu?! Și oare e așa de ușor să aruncăm cu noroi și să pogram memoria marilor dispăruți?!

Să nu uităm că nu unul sau altul așezăm valorile într-un clasament, valorile adevărate se sedimentează și se așează singure la locul lor în timp, cu voia sau fără voia unora sau altora și chiar împotriva acestora. Altmînter n-ar mai exista nici Homer, nici Dante, nici Shakespeare, nici Goethe, nici Dostoievski. Cum toți aceștia au existat și există, va exista și Eminescu.

Recunoștința oricărei generații de români e nu de a-l mări sau micșora pe Eminescu, ci, mai ales, de a-l cunoaște, de a-l citi și de a-l înțelege.

Azi, 15 ianuarie, la zi aniversară se îndreaptă spre el cele mai curate gînduri de pretuire și respect și nu se poate să nu-l simțim alături cu întreaga lui gîndire și mai ales amărăciune în fața mizeriei și nimicniciei vieții din timpul său și din timpul nostru. Eminescu este mai actual astăzi ca oricînd și poezia lui ne mîngîie și ne îndulcește amarul acestor ani de coșmar. Veșnică recunoștință acestui "sfînt prea curat al ghiersului românesc".

Prof. Ștefan CORNEANU

Mihai Eminescu: APEL PENTRU SERBAREA DE LA PUTNA (Viena-n 4 mart '870)

Domnilor și fraților, Crist a învins cu litera de aur a adevărului și a iubirii, Ștefan cu spada cea de flăcări a dreptului. Unul a fost libertatea, celălalt apărătorul evanghelului ei. Vom depune deci o umă de argint pe mormîntul lui Ștefan, pe mormîntul creștinului pios, a românului mare.

Dar asta nu e tot. Serbarea trebuie să devină și purtătoarea unei idei. Ideea unității morale a națiunii noastre e ceea ce ne-a-nsflețit ca să luăm inițiativa unei serbări în care inima va fi una a priori; în care însă cugetele se vor unifica-cugetele doamne a lucrărilor, astfel încît pe viitor lucrările noastre toate

să aibă una și aceeași țintă, astfel că unificarea direcțiunii noastre spirituale să urzească de pe-acuma unitatea destinelor noastre. Să facem ca o cugetare, una singură, să treacă prin toate faptele, să pătrundă toată viața noastră națională. Să fim conștii de situațiunea noastră față cu lumea, de datoriile, către ea și către noi înșine. În trecut ni s-a impus o istorie, în viitor să ne-o facem noi.

Pentru asta însă trebuie să ne-ntrunim, să neînțelegem. Și nu poate fi o zi mai aptă pentru această întrunire decît o serbare întru memoria eroului celui mai mare și mai conștit de misiunea sa. Un pelerinagiu de pietate cătră trecut, un congres al inteligențelor din respect cătră viitor- iată în două cuvinte scopul serbării noastre.

TREBUIAU SĂ POARTE UN NUME

(Urmare din pag. 1)

*Pe toți munții Moldovei și ai Munteniei
Și ai Țării Birsei și ai Țării Vrancei
Și ai altor țări românești.*

*Au mai existat și niște codri adînci
Și un tînăr care vorbea cu ei,
Întrebîndu-l ce se tot leagăna fără vînt?*

*Acest tînăr cu ochi mari,
Cît istoria noastră,
Trecea bătut de gînduri
Din cartea cirilică în cartea vieții,
Tot numărînd plopii luminii, ai dreptății.
Ai iubirii.
Care îi ieșeau mereu fără soț.*

*Au mai existat și niște tei
Și cei doi îndrăgostiți
Care știau să le troienească toată floarea
Într-un sărut.*

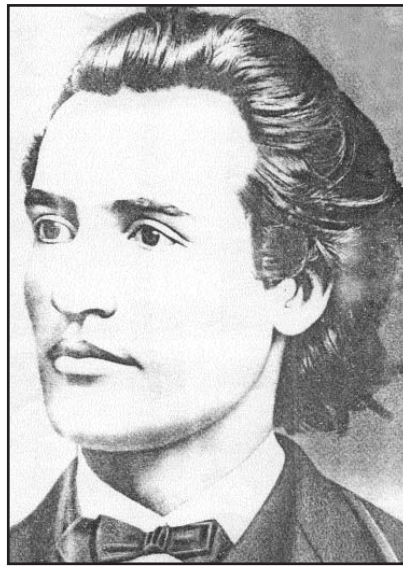
*Și niște păsări ori niște nouri
Care tot colindau pe deasupra lor
Ca niște lungi și mișcătoare șesuri.*

*Și pentru că toate acestea
Trebuiau să poarte un nume,
Un singur nume,
Li s-a spus
Eminescu.*

OGLINDA ABURITĂ

Simt de cîte ori se apropie ziua nașterii sau a morții lui Eminescu- o imperioasă nevoie de a mă întoarce la text, la pagină, la carte, de a-l citi cu minuțiozitate, de a-l relua în postume și fragmente, de a ieși din știutul pe-de-rost, de a-l salva din spunerea pe-din-afară, de a încerca să îl citesc cu un ochi

virgin, ca și cum l-aș descoperi pentru prima oară, ca și cum pentru prima oară mi l-aș dăru. Am sentimentul că îi datorez acest efort de re-cunoaștere ca pe un omagiu pentru faptul că părinții mei au fost îndrăgostiți cu poemele lui în gînd, că am învățat să vorbesc cu versurile sale și am învățat să sufăr cu durerea lui, că singele meu păstrează, curgînd, cadenta "Serii pe deal", că respirația mea se accelerează în ritm cu "Stelele-n cer". Așa cum pe cei pe care-i iubesc și îi simți apropiați îi cunoști cel mai puțin tocmai pentru că iubirea și apropierea împiedică spiritul să observe

și privirea să vadă, mării scriitori din cărțile de școală și din subiectele de examene, mării poeți recitați la serbările de sfîrșit de an sunt cel mai puțin cunoscuți, tocmai pentru că sunt cel mai puțin repetați, mai înstrăinați prin elogii. De

prea multă spunere muchiile versurilor se tocesc și uită să mai taie, de prea multă stimă gîndul se împletește în omagii, încetează să mai tulbure și apare bont. Legați fedeleș în bandajele admirației, năclăiți în rășinile conservante ale gloriei, închiși în sarcofagele istoriei, ei, cei mai vii, sunt astfel transformați în mumii respectabile, ascunse privirii și de nerecunoscut. Simt ca pe o datorie de inimă, ca pe un semn de iubire, nevoia de a sfîșia la fiecare 15 ianuarie și 15 iunie învelșurile sclerizate de admirație în care este închis și ascuns de mine băiatul din Ipotești și îl citesc ca pe un contemporan, ca pe un tînăr, lăsîndu-mă tulburată și fermecat, judecîndu-l, interpretîndu-l, interpelîndu-l și așteptînd răspuns. Este de fiecare dată ca și cum, neliniștită și plină de teamă, m-aș înălța pe vîrfuri lîngă soclul statuii, ridicînd la capătul brațului întins tremurător o interogativă oglindă, coborînd de fiecare dată triumfătoare, aburită de răsufierea lui.

Ana BLANDIANA

ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

La Editura ALFA a CCD Neamț a apărut, recent, monografia menționată în titlul de mai sus, sub semnătura distinsului profesor Paul Vasiliu. Lucrarea, extinsă pe 359 de pagini, cuprinde două părți: partea I relatează înființarea și evoluția Școlii Normale de Învățători „Gh.Asachi” (1912-1956), Școlii Normale de Învățătoare (1919-1957) și a Școlii Pedagogice de Educatoare (1949-1954), toate din Piatra Neamț. Partea a II-a este dedicată Liceului Pedagogic din Piatra Neamț în perioada 1969-2002.

Imensul material, redactat într-un stil elevat, este argumentat de o vastă bibliografie și de aproximativ 200 de fotografii ale profesorilor, elevilor, cât și imagini din activitatea didactică. De aseme-

„Monografia Școlilor Normale din Piatra-Neamț, 1912-2002”

nea, lucrarea conține numeroase liste și statistici referitoare la proveniența elevilor, rezultatele lor la învățătură, notele la absolvire ș.a. Monografia reprezintă un imens izvor de date istorice și informații referitoare la perioadele, uneori dramatice, prin care au trecut aceste unități școlare în cei 90 de ani ai secolului al XX-lea.

Pentru absolvent, lucrarea este un prilej de amintiri plăcute sau mai puțin plăcute ale celor 6-8 ani de viață petrecuți alături de dragii lor profesori, într-o perioadă marcată de evenimente sociale și catastrofe naturale. Nu trebuie uitat că profesorii și elevii din acea perioadă și-au desfășurat activi-

tatea într-o epocă marcată de două războaie mondiale și urmările lor nefaste: crize economice, sociale, politice, dar și morale. Pe lângă toate acestea, zona geografică descrisă în monografie a fost marcată în secolul al XX-lea de cutremure, inundații, epidemii de holeră și tifos exantematic, pelagră și multe altele. Autorul descrie pe larg condițiile dintre cele două războaie mondiale, transformarea celor două Școli Normale în spitale pentru răniți, mobilizarea profesorilor și a elevilor la îngrijirea răniților, refugiul școlilor în Oltenia, întreruperea procesului de învățământ.

În lucrarea sa, prof. Vasiliu

prezintă condițiile deosebit de grele în care au fost înființate școlile pedagogice, sacrificiile cu care s-au construit acestea, precum și aportul directorilor și profesorilor la împlinirea acestui deziderat. Amintim aici pe directorii Școlii Normale „Gh.Asachi” P. Popovici, D. Foța, V. Ghiteșcu, N. Stoenescu, V.Dobrescu, I. Drăgan, G. Capșa, V. Țăranu, I. Tăzlaşuanu, I. Lumiceanu, H. Mihăilescu, D. Mircea. Dintre doamnele directoare ale Școlii Normale de Învățătoare, amintim: Eugenia Popovici, Eufrosina Săvescu, Cleopatra Dobre, Lucia Strătilescu, Veronica Vicol, Geta Grigoriu. Din cele relatate de prof. Vasiliu rezultă că acești profesori

și profesoare au trăit pentru școlile pe care le-au construit, pentru învățământul românesc și au rămas în memoria celor care au absolvit ca învățători, educatori sau profesori.

Lucrarea face o recenzie asupra contextului istoric și politic în care s-au pus bazele învățământului românesc. În anii 1832-1833 au intrat în vigoare Regulamentele Organice la a căror întocmire au luat parte Gh. Asachi și Barbu Știrbei. Din acest moment învățământul românesc devine public și instituție de stat. Acum a luat ființă prima Școală Normală din țară, Școala Normală „Vasile Lupu” din Iași (1832). Actul istoric de la 1859, Unirea

Principatelor, a declanșat un amplu proces de modernizare a vieții economice, sociale și politice, condus cu energie de domnitorul Al. I. Cuza. Modernizarea a implicat un program de dezvoltare a învățământului deschis tuturor categoriilor sociale. În 1864 intra în vigoare Legea Instrucțiunilor Publice în care se prevedea restructurarea învățământului pe trei grade (primar, secundar și superior), dar și obligativitatea și gratuitatea învățământului primar. Toate acestea prevedeau construirea de școli în toate localitățile urbane și rurale, precum și instruirea unui mare număr de cadre didactice cu

Prof. dr. Nicolae FRĂSINEL
Universitatea de Medicină și Farmacie Universitatea de Vest Timișoara
(Continuare în pag. 5)

Omagiu - Ștefan Procopiu

(Urmare din pag. 1)

mai trăznit, să știm să ne minunăm în fața unor lucruri aparent paranormale (Procopiu a fost mai mult decât exigent cu el și cu ucenicii lui, dar a crezut că se poate călători în timp, că experimentul Philadelphia reflectă o realitate la care încă nu putem accede, că MAGNETONUL trebuia să poarte două nume: Bohr și Procopiu, primul recunoscând într-o mică scrisorică întâietatea savantului român). În adâncurile limpezi ale acestor prestații scilpea și dascălul care a visat și a crezut prin acești tineri amintind aici pe „părinții de suflét ai premianților” profesorii: Mariana Ciubuciu, Teodor Moscalu, Silvia Pruteanu, Cezarina Moroșanu de la Grup Șc. Cartianu, Diana Bejan-Lic. de Informatică P. Neamț, Rodica Șurubaru de la Seminarul Teologic P. Neamț, Ioan Niță de la Grup Șc. Economic P. Neamț, Doina Iliescu - Șc. „E.Cuza” P. Neamț, Gheorghe și Ana Irimia de la Colegiul Național „R.Vodă” Roman, Anișoara Oniciuc - Șc. Nr.3 P. Neamț, Ermilia Chirută - Șc.nr.2 P. Neamț.

Pentru tinerii savanți în devenire, care au răscolit, într-un lung periplu interactiv alături de prof. dr. Marcel Agop, întregul univers și universurile paralele, dorim să ne angajăm că vom crede neabătut în ei, că-i considerăm colegii noștri de căutări și pelerinaje în universul dominat cu iubire de o forță, putere incontestabilă și divină. Pentru ei toată considerația, pentru **PREMIANȚII** :

Conuțoiaie Manuela și Filimon Alina - Grup Școlar „Gh. Cartianu”; Ciucanu Ionuț și Ghinițoiu Laurian - Grup Școlar „Gh. Cartianu”; Banu Vladimir - Grup Școlar „Gh. Cartianu”; Iancu Sebastian și Crăciun Vlad - Grup Școlar „Gh. Cartianu”; Barcan Vasile - Liceul de Informatică; Răspopa Irina și Rotariu Mihaela - Grup Școlar „Gh. Cartianu”; Budiș Marina - Grup Școlar „Gh. Cartianu”; Popa Adrian - Seminarul Teologic P. Neamț; Iftime Mihaela - Grup Școlar Economic; Crăciun Vlad - Grup Școlar „Gh. Cartianu”; Cristian Cătălin - Gr.Șc. Auto; Bortariu Andreea - Șc. „E.Cuza”; Toma Raluca - Șc. Nr. 3 P. Neamț; Paleu Sorana - Șc. Nr.2 P. Neamț; Luca Dragoș - Colegiul Național „R.Vodă” Roman; Torica Oana și Tomșa Miruna - Grup Școlar „Gh. Cartianu”; Manolache Alina - Șc.nr.3 P. Neamț; Zait Irina - Șc.nr.3 P. Neamț; Mihai Alin Alexandru - Șc.nr.2 P. Neamț; Petrea Simona - Șc.nr.2 P. Neamț; Tomuleasa Iuliana - Șc.nr.2 P. Neamț.

Tot respectul nostru!

Chiar dacă v-am răpit mai mult timp și spațiu pentru lectură, primiți-ne în inimi și în minți pentru că El au creat pentru câteva clipe falii și tunelări în spațiu și în timp!

II. SIMPOZION „ȘTEFAN PROCOPIU”

Pentru oamenii de știință din domeniul fizicii, ziua de 19 ianuarie este cunoscută ca fiind data nașterii (1890) omului de știință, a fizicianului român Ștefan Procopiu, autor al remarcabilelor descoperiri din domeniul magnetismului (Magnetonul Bohr-Procopiu- 1912; Fenomenul Procopiu - 1924; Efectul Procopiu - 1930), savantul care a fost propus de două ori pentru Premiul Nobel.

Ca și în anii precedenți, în preajma zilei de naștere a savantului, din inițiativa Catedrei de fizică de la Grupul Școlar „Gheorghe Cartianu” (șef de catedră prof. Silvia Pruteanu), pregătită de un colectiv condus de directoarea școlii prof. Mariana Paleu s-a desfășurat ediția din acest an (a XII-a) a simpozionului care poartă numele strălucitului savant.

Manifestarea a debutat cu un salut adresat organizatorilor și participanților la simpozion de către prof. Anca Savin, în numele instituției pe care o reprezintă și de un cuvânt al primarului municipiului Piatra-Neamț Ion Rotaru. A urmat medalionul „Ștefan Procopiu - dascăl și savant” susținut de către nume prestigioase în fizică: prof. dr. Victor Scutaru de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, fost student și colaborator al savantului, prof. dr. Marcel Agop de la Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași și prof. Radu Stratulat, fizician, directorul Liceului de Informatică Iași și coordonatorul concursului național „Ștefan Procopiu”.

Noutatea ediției din acest an a constituit-o organizarea unei secțiuni în cadrul căreia au fost făcute comunicări pe teme metodice, de către profesorii: Sandală Spiridon și Niculina Rotaru (Colegiul Național „Petru Rareș”), Ana Irimia și Gheorghe Irimia (Colegiul Național Roman-Vodă), Maria Matei (Roman), Dan Oniciuc (I.Ș.J. Neamț), Silvia Pruteanu și Cezarina Moroșanu (Grupul Școlar „Gheorghe Cartianu”).

În finalul manifestării, președinții celor două jurii (prof. Maria Lupu, pentru gimnaziu și Dan Oniciuc pentru licee) au acordat pentru fiecare secțiune câte trei premii (I,II și III) și câte trei mențiuni celor mai valoroase comunicări. Elevilor premiați li s-au acordat premii în bani de către Cezarina Strătilă fosta directoare

a acestui grup școlar, domnia sa dând dovadă, și de această dată, de generozitate dar și de dragoste față de școala în care a lucrat, nu puțini ani .

Prof. Constantin TOMȘA

III. SUB SEMNUL CONTINUITĂȚII

Ideea organizării unei manifestări pentru cinstirea savantului Ștefan Procopiu a apărut în anul 1990 când acesta a fost sărbătorit de UNESCO.

Ediția din acest an, a XII-a, a fost parcă cea mai reușită: atmosfera de studiu și cercetare, elevi entuziaști, profesorii lor interesați de conținutul lucrărilor, iar invitații universitari au ridicat nivelul discuțiilor. Ne-am bucurat de prezența prof. univ. dr. Victor Scutaru colaborator al savantului și a prof. dr. Marcel Agop de la universitățile ieșene, a prof. Radu Stratulat care organizează la Iași concursul inter-județean „Ștefan Procopiu”.

Cu ajutorul sponsorilor, a dnei prof. Cezarina Strătilă, a dlui. Cătălin Calarasu, președintele Consiliului reprezentativ al părinților și a dnei. Angela Bărlădeanu vicepreședintele CRP am putut procura materialele necesare completării mapelor participanților și am premiat consistent pe câștigători. Ca o noutate, în acest an, simpozionul a cuprins o secțiune metodică pentru profesori în care au fost prezentate câteva proiecte în lucru:

1. **Curs de mentorat pentru debutanți - prof. Sanda Spiridon și prof. Niculina Rotaru;**
2. **De ce Caietul elevului? - prof. Gheorghe Irimia și prof. Ana Irimia;**
3. **Propuneri pentru completarea fișei de evaluare - prof. Marie Matei;**
4. **e-Learning - învățământ la distanță în România - prof. Dan Oniciuc;**
5. **Cartea candidatului la grade didactice - prof. Silvia Pruteanu și prof. Cezarina Moroșanu;**
6. **Manual electronic de sisteme de reglare automată - prof. Lăcrămioara Vlăduț.**

Reușita manifestării se explică prin înțelegerea, ajutorul și implicarea conducerii liceului: prof. Mariana Paleu-director și a directorilor adjuncți: prof. Gabriela Mamulă, prof. Teodor Muscalu și prof. Simion Țăranu.

După încheierea lucrărilor, orele de așteptare a deliberărilor pentru premiere s-au transformat într-o fascinantă călătorie prin timp și spațiu generați de neplanificata sesiune de întrebări și răspunsuri creată de elevii participanți și profesorul dr. Agop Marcel, oferind un sentiment de satisfacție copleșitor. Acum ne bucurăm că am stimulat o mișcare ce va lansa întrebări capitale și dorim să putem continua!

Prof. Silvia PRUTEANU

șef catedră de fizică

Grupul Școlar „Gheorghe Cartianu” - Piatra Neamț

**PAGINĂ REALIZATĂ DE NICULINA NIȚĂ -
CCD NEAMȚ ȘI
CONSTANTIN TOMȘA**

ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

(Urmare din pag. 4)

bună pregătire. Deși condițiile istorice erau favorabile, învățământul românesc a avut din nou de suferit datorită ignoranței, dacă nu chiar relei voine, a unor personalități care afirmau „de ce se dă atâta importanță pedagogiei”. Astfel, au fost respinse o serie de proiecte și legi ca aceea a lui D. A. Sturdza în 1886 sau a lui T. Maiorescu în 1891. Abia în 1893 marele Take Ionescu a reușit să impună votarea Legii învățământului primar și primar normal, în Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice au fost și personalități cu vederi înaintate, ca de exemplu D. Gusti, care au pledat pentru înființarea Școlilor Normale din București, Craiova, Bărlad, Galați, iar din Ardeal - Arad, Sibiu și Blaj. La începutul secolului al XX-lea (1912), ca urmare a nevoii crescânde de învățători, ministrul C. Arion a înființat încă trei Școli Normale la Piatra Neamț, Turnu Severin și Constanța.

„Monografia Școlilor Normale din Piatra-Neamț, 1912-2002”

Înființarea Școlii Normale „Gh. Asachi” din Piatra Neamț a fost hotărâtă la stăruințele prefectului Leon Bogdan, om politic cu tradiție veche boierească și cu mare influență în cercurile conducătoare ale epocii, și ale profesorilor Panaite Popovici și C. Meissner care la acea vreme era directorul Școlii Normale „V. Lupu” din Iași. La început, școala a funcționat relativ bine, deși cu mari greutăți și cu un corp didactic incomplet. În 1916 România a intrat în război, două treimi din țară au ajuns sub ocupație dușmană și mare parte a populației a luat calea pribegiei refugiindu-se în Moldova.

Iarna grea, lipsa de hrană, epidemia de tifos exantematic au făcut ravagii în cadrul armatei române. În aceste condiții, școlile (printre care și Școala Normală „Gh. Asachi”) s-au închis și transformat în spitale militare. Dar rezistența eroică a

ostașilor români la Marășești, Mărăști și Oituz a generat noi energii guvernului român din Iași care a luat măsuri pentru revigorarea vieții economice, sociale și culturale. Odată cu instaurarea păcii s-au creat premisele trecerii la normalitate, și după alipirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei la vechiul Regat s-a simțit nevoia de învățători tineri și entuziaști, motiv pentru care au mai fost constituite 35 de Școli Normale, printre care și Școala Normală de învățătoare din Piatra Neamț (1919). În 1922, Ministrul Învățământului C. Angelescu împreună cu directorul Școlii Normale de băieți V. Ghiteșcu au constituit un comitet în fruntea caruia a fost numită profesoara de limba română Eufrosina Săvescu. Tot atunci s-a hotărât amplasarea celor două Școli Normale pe terasa terenului din Dărmănești. Construirea celor două școli (9 clădiri) a

durat 7 ani (1923-1931) și a fost executată în regie de către antreprenorul C. Zane. Deși pentru corpul didactic ca și pentru elevi desfășurarea activității într-un sediu nou a reprezentat o mare bucurie, nu au lipsit dificultățile inerente începutului: datoriile împovărătoare, lipsa de fonduri, lipsa mijloacelor de transport. La 1 septembrie 1939, prof. Eufrosina Săvescu a ieșit la pensie și a fost înlocuită cu profesoara de geografie Cleopatra Dobre.

În timpul celui de-al doilea război mondial, Școlile Normale din Piatra Neamț au fost, din nou, transformate în spitale militare (de chirurgie, de campanie, de Cruce Roșie), iar activitatea didactică a fost suspendată în primăvara anului 1944, trupele sovietice au pătruns pe teritoriul Moldovei, motiv pentru care Ministerul Culturii Naționale și al Cultelor a decis comprimarea materiilor și încheierea anului

școlar până în luna aprilie, când școlile urmau să părăsească orașul. În perioada 7 aprilie - 30 august activitatea didactică s-a desfășurat în refugiu la Craiova.

Cursurile anului 1944 / 1945 au început la 15 ianuarie în localul liceului «Petru Rareș» funcționând cu clase mixte. A început o nouă perioadă marcată de greutate: lipsa sediilor din Dărmănești (grav avariata de luptele desfășurate în jurul orașului), pierderea unui mare număr de cadre didactice, lipsa materialelor didactice, bibliotecilor, fermelor școlii, precum și a mobilierului, așternuturilor, cailor, căruțelor care au fost luate de soldații ruși. Noua directoare a școlii a făcut față acestor greutăți și a asigurat condițiile de desfășurare a activităților școlare. Dar, lipsa mare de fonduri datorată despăgubirilor de război, seceta prelungită din vara anului 1946, inflația galopantă au pus școlile în imposibilitatea de a se aproviziona cu cele necesare pentru hrana elevilor.

(Continuare în pag. 6)

REMEMORĂRI PEDAGOGICE NEMȚENE

IANUARIE 2004

R

evista Apostolul a consemnat în numerele anterioare următoarele aniversări de pedagogi nemțeni în luna ianuarie: Frăsinica Savin 1/1907 (La Mulți Ani!); Eugen Dobrescu 1/1923; Viorica Teșu, 2/1933; Ion Iliescu, 4/1929; Doina Dașchievici, 4/1943; V. Chirișescu, 5/1902; Anton Naum, 17/1829; Mircea Simion, 17/1923; C. Matasă, 22/1878; Gr. Capșa, 23/1885; Ion Rotaru, 26/1902; I.L. Caragiale (revizor școlar în Neamț), 31/1852.

- Și comemorările: Eugeniu Speranția, 12/1972; C.I. Istrati, 17/1918; Iulian Antonescu, 24/1991.
- 2/1890 e înmormântat la Iași, Ion Creangă.
- 2/1936, e înmormântat la Buhalnița, prestigiosul învățător G. Cădere, al cărui nume l-a purtat după aceea Școala din sat. Corect și moral ar fi să se revină la acest nume.
- 10/2004 se declară la Adunarea Populară de la Podul Înalt (Vaslui) deschise festivitățile de tot anul organizate întru slava lui Ștefan cel Mare și Sfânt, la care învățământul nemțean se angajează plenar.
- 15/2004, de ziua nașterii lui Mihai Eminescu, în multe școli nemțene s-au organizat manifestări cu tema Ștefan cel Mare și Sfânt văzut de Eminescu.
- 24/1909, acum 95 de ani, profesorii și elevii din P. Neamț (și unii din tot județul) au participat la Serbarea Națională, dedicată celor 50 de ani de la Unirea Principatelor Române, organizată de Guvern la P. Neamț, la Casa și în prezența doamnei Elena Cuza, cu participarea prim-ministrului Ion I.C. Brătianu, a ministrului Învățământului Spiru C. Haret, a savantului Neculai Iorga și a altor personalități culturale.
- 28/1912, n. la Roman, chimistul și filosoful Mihail Florescu, care a contribuit la înființarea, în 1965, a Grupului Școlar "Gh. Cartianu", din P. Neamț.
- 28/1932, n. la Hangu, energica doamnă învățătoare Florica Galinescu (născută Gheorghies).
- 30/1944, n. la Frătăuții Noi, Suceava, talentatul pictor Vasile Doru Ulian, valoros profesor de desen în Piatra Neamț.
- 31/1882, n. la P. Neamț talentata pianistă- care l-a acompaniat pe George Enescu- Sidonia Hogaș, prestigioasă profesoară de muzică și dirijoare de coruri școlare în P. Neamț.

Prof. Traian CICOARE

Căminul învățătorilor din Piatra-Neamț

- Scurt istoric -

Cu multă însuflețire, cu muncă și cu unire s-au înfăptuit lucruri durabile în învățământ, pentru a duce mai departe tradiția învățământului românesc.

Cu acest gând aș dori să apară în revista noastră „Apostolul” o serie de articole, prin care dascălimea de astăzi să cunoască trecutul plin de căutări și de împliniri al înaintașilor. Pentru că nu a fost ușor, nu este ușor și nici nu va fi ușor ca școala să-și îndeplinească pe deplin chemarea ei de a stărpi analfabetismul și de a ridica gradul de cultură al poporului român.

Cadrele didactice au dus și duc o muncă grea de la începutul învățământului în limba română, întâmpinând

multe greutăți. Datorită acestora au simțit nevoia de a se uni în organizații profesionale. Încă din anul 1865 a apărut Asociația Învățătorilor, după care au luat ființă și altele precum Asociația Educatoarelor, Asociația Institutitorilor, Asociația Profesorilor din Învățământul Secundar.

În anul 1898 a avut loc Primul Congres al Învățătorilor din România, în zilele de 28, 29, 30 decembrie, la Ploiești, cu care ocazie s-a constituit Asociația Generală a Învățătorilor din România.

În anul 1912 se înființează, la Piatra-Neamț, Asociația Învățătorilor din Județul Neamț, ca secție a asociației generale. Primul ei președinte a fost Leon Mrejeru, un model de dascăl al învățământului românesc.

Organizația nemțeană a avut rezultate meritorii în multe domenii de activitate (învățământ, cultură, educație, construcții de școli și clădiri utile învățământului).

Timp de aproape un sfert de veac (1912-1936), cât timp Leon Mrejeru a condus destinele Asociației Învățătorilor din Neamț, s-au construit Casa Învățătorului, casele de odihnă și tratament din stațiunile Eforie Nord și Eforie Sud, începându-se, în același timp, și construcția Căminului Învățătorilor din Piatra-Neamț.

Terenul pentru construcția căminului a fost cumpărat de la Primăria orașului Piatra-Neamț, în data de 11 ianuarie 1936,

plătindu-se suma de 25.000 lei.

Construcția a început, dar nu a fost terminată din cauza faptului că învățătorii care plăteau din salariu realizarea acestui obiectiv, au fost mobilizați pentru război sau concentrați. Din această cauză, termenul de ridicare a construcției a fost aprobat să fie fără limită. Căminul a fost ridicat și acoperit, dar nu a fost tencuit în exterior, încălzirea făcându-se cu lemne în sobe, iar instalațiile sanitare erau în curte.

Din anul 1953, căminul a fost folosit abuziv de diverse întreprinderi, cu aprobarea P.C.R. (Trustul de Utilaj Greu - Stația 5 Piatra-Neamț, Întreprinderea de Localuri și Locuințe Piatra-Neamț, Întreprinderea de Industrie Locală Piatra-Neamț, apoi Oficiul de Gospodărire a Apelor Neamț).

Odată cu schimbarea regimului, în anul 1989, Asociația Învățătorilor din Piatra-Neamț a fost reorganizată de o parte din vechii membri și alți membri noi, care au aderat la noul statut. Prin Sentința civilă nr. 163, din 5 octombrie 1990, Judecătoria Piatra-Neamț a înregistrat Asociația ca personalitate juridică.

Unul dintre obiectivele Asociației a fost să obțină restituirea clădirilor din Piatra-Neamț (Casa Învățătorului și Căminul Învățătorilor)

După procurarea actelor care dovedesc că suntem proprietari ai căminului, la data de 2 octombrie 1998 am deschis acțiune civilă la Judecătoria Piatra-Neamț. Timp de șase ani cât a durat procesul, s-au obținut șase hotărâri judecătorești, toate în favoarea noastră, ultima fiind de la Curtea Supremă de Justiție, care este irevocabilă.

În momentul de față sun-

tem la procedura de evacuare prin executor judecătoresc.

Judecata a durat atât de mult, deoarece Primăria Municipiului Piatra-Neamț nu ne-a acordat ajutorul necesar prin consilierii ei juridici, iar Compania Națională Apele Române - Direcția Ape Siret Bacău, văzând că pierde procesul a invocat fel de fel de motive puerile, pentru a nu fi evacuați.

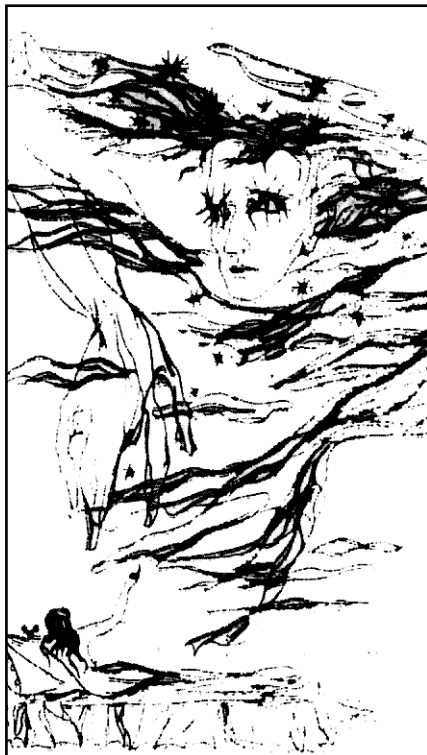
În strângerea actelor necesare am fost ajutați în mod deosebit de: Direcția Arhivelor Naționale Bacău, Direcția Arhivelor Naționale Piatra-Neamț (prin domniile Gheorghe Radu și Neculai Dumitrașcu). Un ajutor substanțial l-am primit din partea doamnei Olga Bîlcu, fostă secretară a C.C.D. Neamț, precum și din partea regretatului tehnician Teodor Bărlădeanu, de la Acvavalor.

În tot timpul procesului am fost sprijiniți moral și material din partea colegilor de la Sindicatul Învățământ, precum și din partea doamnei avocat Carmen Comăniță.

Acum, după reușita noastră privind obținerea clădirilor din patrimoniu pe care înaintașii noștri le-au realizat cu trudă și cu gândul la urmași, cei care astăzi le putem valorifica pentru interesul învățământului și formării generațiilor viitoare, dorim să dăm un suflu nou Asociației Învățătorilor din Județul Neamț, așteptând cu încredere să ni se alăture cei care cred în viitorul acestei asociații și în misiunea sa nobilă.

Fiind la început de an, dorim foștilor și actualilor trudiatori ai școlii, multă sănătate, putere de muncă și îndeplinirea tuturor dorințelor legate de destinul Școlii Românești.

**Cu stimă, Președinte,
Prof. Gheorghe
AMAICEI**

ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

(Urmare din pag. 5)

D

upă intrarea țării în sfera de influență a Uniunii Sovietice a fost impusă o nouă orientare ideologică în raport cu problemele economice, politice și cultural-educative care și-a pus amprenta și pe activitățile școlare, s-a ridicat problema educației tineretului în spirit democratic, antifascist, de sindicalizare a profesorilor, revizuirea bibliotecilor cu eliminarea cărților cu conținut mistic, religios, monarhist și fascist. Tot acum au luat ființă organizațiile de tineret. După îndepărtarea Regelui în 30 decembrie 1947 și

„Monografia Școlilor Normale din Piatra-Neamț, 1912-2002”

instaurarea R.P.R. s-au luat o serie de măsuri energice pentru construirea „societății socialiste”. A început naționalizarea marilor întreprinderi, a moșiilor, interzicerea partidelor politice istorice și înlocuirea cu P.U.M, colectivizarea agriculturii, înlocuirea constituției, o nouă împărțire administrativă a țării. Reforma învățământului și culturii a constat în îndepărtarea cadrelor didactice considerate potrivnice regimului nou instalat, modificarea conținutului materiilor de predare: introducerea studiului limbii ruse, a

științelor sociale și politice, introducerea momentului politic în desfășurarea cursurilor și a lucrărilor practice. Prin venirea la conducerea școlilor normale a noilor directori-Veronica Vicol la Școala, Normală de fete, I.Lumiceanu, H. Mihăilescu și D.Mircea la Școala Normală de băieți- între cele două școli s-au stabilit strânse relații de colaborare în domeniul gospodăresc și didactic. Școala Normală de Învățătoare și-a întrerupt activitățile școlare la 1 septembrie 1955, iar localul a fost ocupat de Casa de Copii Fete; elevele din

ultimii doi ani și-au continuat studiile la Școala Normală de băieți, denumită Școala Pedagogică Mixtă, desființată și ea în 1956, când localul a fost dat Casei de Copii Băieți din Piatra Neamț.

**ȘCOALA
PEDAGO-
GICĂ DE
EDUCA-
TOARE DIN**

**PIATRA
NEAMȚ
1949-1954**

Școala Pedagogică de educatoare a funcționat doar 5 ani și a prevăzut dezvoltarea unei rețele de unități preșcolare pentru copii între 3 și 6 ani. Aceasta a provenit din transformarea Școlii Tehnice Profesionale de fete. Directoarea a fost numită profesoara de pedagogie Adriana Petrov ajutată de

un colectiv de cadre didactice din care facea parte Elena Grigoraș-Brebeanu, Cornelia Rotundu, N.Darie, Sofia Popa-Burculeț ș.a.

În urma reformei administrative teritoriale din 1950 a avut loc un proces de concentrare a școlilor pedagogice în centrul teritorial Bacău, fapt care a dus în 1954 la desființarea Școlii Pedagogice din Piatra Neamț. Cu toate că a funcționat un timp scurt, activitatea acestei școli s-a concretizat în acoperirea cu cadre didactice a grădinițelor de copii din județul Neamț.

(Continuare în pag. 7)

FILOSOFIA ISIHASMULUI ROMÂNESC

(Urmare din pag. 1)

Independent de convingerile la care vom ajunge, este clar că datorită generației prezente și a celei viitoare este de a veni în întâmpinarea istoriei cu tot ceea ce poporul pe care îl reprezintă a realizat mai bun, original, universal. Unii au reușit să-și facă această datorie într-o măsură mai mare, oferind umanității un patrimoniu incontestabil. Vechii greci și apoi romanii au pus pecetea lor pe actul de naștere al civilizației, construind un model în interiorul căruia s-a dezvoltat un așa zis "europocentrism" care se autolegitimează și impune întregii lumi punctul său de vedere. Occidentul se consideră reperul dezvoltării și justifică atât prin nivelul ridicat de viață materială, cât și prin marile cuceriri din planul valorilor sociale politice, prin libertatea, variatetea și bogăția vieții spirituale.

A aparține Europei înseamnă astăzi a aparține acestui perimetru de cultură și de civilizație, iar pentru realizarea acestui obiectiv trebuie făcută proba performanței sau a capacității de a realiza.

Spre dezamăgirea, sau poate spre rușinea noastră, prea puțin din ceea ce credeam că vom realiza a devenit realitate, deși nu ne putem plînge de lipsa intențiilor bune; dar - spunea existențialisul francez Jean-Paul Sartre - "drumul spre infern e pavat cu intenții bune". Ne-am obișnuit să credem că, odată răul comis, nu mai are rost să căutăm vinovații. Un pesimism caracteristic, autentic balcanic, alături de un optimism "podgorean", autentic ortodox; ne place să dăm din mână a lehamite și să ne consolem: "Domnul a luat...!"

Statisticile ne spun că ponderea marilor personalități ale culturii raportată la numărul total de locuitori este mai mare la români decât la alte popoare europene. Vitalitatea românilor ca popor tânăr l-a făcut să treacă printr-o istorie foarte occidentală fără să-și destrame ființa, ba chiar menținându-și o cultură pe care alte popoare au abandonat-o. Frumusețea și originalitatea folclorului nostru au făcut bună impresie într-un Occident al cărui singe albastru este din ce în ce mai rece.

Între aceste tradiții există una despre care aproape că nu s-a vorbit, deși ea ne exprimă în mod esențial

identitatea noastră culturală. Din păcate, fenomenul despre care dorim să discutăm nu are nimic spectaculos, dimpotrivă, este tocmai opusul spectaculosului.

Este vorba despre ceea ce s-a numit isihasm, un cuvânt provenit din greacă, hesychasteria (isihia, ngr.), definind ideea de liniște sau tihnă pe care o caută cel care alege izolarea, ruperea de lume, pustnicia, adîncindu-se în căutarea adevărului creștin, după modelul christic al rugăciunii în pustie.

Fenomen unic în istoria creștinismului, isihasmul a fost practicat numai de creștinii ortodocși, căci nici catolicismul și cu atât mai puțin protestantismul sau neoprotestantismul nu au cunoscut așa ceva.

Începuturile isihasmului ne duc spre secolul al V-lea în deșertul Gaza și în Sinai, pentru a se consolida la Athos, de unde a iradiat spre Țările Române, atingînd un nivel masiv prin contribuțiile celor doi duhovnici de origine ucraineană, veniți în Moldova de la Muntele Sfînt: starețul Vasile de la Poiana Mărului și starețul Paisie Velickovski.

Sub influența celui din urmă, Moldova (și cele trei mari așezăminte pe care le-a păstrat, adică Mănăstirile Bistrița, Sihla și Mănăstirea Neamțului) au fost considerate "inima bisericii ortodoxe și punctul de plecare al unei imense misiuni monastice care avea să iradieze de la Dunăre și Carpați pînă la cercul polar și tărîmurile nordice ale Pacificului" (v. Olivier Clement, introducere la Isihasmul-tradiție și cultură, autor Mitropolitul Serafim, Ed. Anastasia, 1994, București).

Subiectul este mai mult decît vast, căci nobila misiune a fost și este în România opera a 930 de așezări monastice existente încă, sau care au existat de-a lungul timpului pe acest teritoriu (cf. Ioanichie Balan, Vetre de sihăstrie românească, București, 1982, p. 471), dar nu problematica isihasmului românesc ne preocupă, ci ideea, spiritul acestei istorii, redată prin conceptul de liniște. Părintele arhimandrit Ioanichie Balan ne deslușește (op. cit) că liniștea reprezintă o dimensiune a creației, însoțind-o în toate manifestările ei și exprimîndu-se prin "armonie, împăcare a creației cu Creatorul ei, a omului cu inima sa, cu conștiința sa, cu semenii săi, cu toată zidirea". Desigur, liniștea este mai întîi exterioară, dar și interioară "a conștiinței împăcate, a datoriei împlinite în viață", iar aceasta este o stare a

minții, un fel de a fi cu adevărat, dar care nu se produce spontan și nu este posibilă în orice condiții. Accesul la această "farma mentis" presupune parcurgerea a trei trepte: "La prima treaptă a liniștii ajung oamenii care trăiesc cît mai mult în mijlocul naturii", avînd posibilitatea și disponibilitatea de a remarca armonia și frumusețea Ființei, conștientizînd ceea ce Sfinții Părinți au denumit "contemplația naturală în Duh".

Treapta următoare este a călugărilor și a adevăraților creștini iar ultima aparține sfinților, cuviosilor și marilor sihaștri.

"Iată pentru ce înaintașii noștri, creștinii în general și călugării în special, căutau să trăiască cît mai ferți de tulburările lumii, cît mai mult în liniștea naturii... Poporul român a fost din belșug înzestrat cu acest dar dumnezeiesc care se numește liniște. El a trăit în Carpați ca într-o măreață catedrală, ca într-o minunată sihăstrie naturală aproape fără egal în lume. De aceea n-a plecat niciodată de acasă, nici n-a rîvnit la liniștea și pîinea altuia. De aceea a simțit cu atîta putere în inima lui dorul casei natale, nostalgia patriei, a cerului pe care l-a cîntat ca puțini alții" (op. cit. Ediția a II-a, București, 2000, p. 9).

Moldova și, în primul rînd, Țara de Sus (județele Botoșani și Suceava) au cunoscut fenomenul sihăstriei încă înainte cu un secol de întemeierea statului medieval la 1359, iar cunoscuta legendă a Sfîntului Daniil Sihastrul, mentorul domnitorului moldovean Ștefan cel Mare confirmă credințele care fac din sec. al XV-lea "secolul de aur al monahismului moldovenesc în general și al vieții pustnicești în special, în fruntea căroră se situează județele Suceava și Neamț".

Fenomenul isihasmului a cunoscut o amploare deosebită și o formă de manifestare variabilă, căci se produce prin fervoarea atît a celor singuri, înstrăințați prin adîncul codrilor, cît și prin schituri sau mănăstiri risipite prin poienile și obcinile subcarpatice. După anul 1786 viața de sihăstrie și cea mănăstirească din nordul Moldovei primesc cea mai gravă lovitură, fiind desființate de către Imperiul Austro-Ungar. De aceea, călugării și o parte din sihaștri se retrag pe Valea Bistriței în județul Neamț. Toponimii locale tradiționale au păstrat chiar și numele unor călugări care se retrăgeau la liniște, provenind din obștea Mănăstirii Slatina: "Pîrîul lui Petronie", "Poiana lui Marcu", "Crucea Tomii" ș.a. Să amintim

doritorilor că satul Mădei din teritoriul comunei nemțene Borca și-a luat numele de la cuviosul Matei, fondatorul unei mici sihăstrie pe locul numit, și în ziua de astăzi de către munteni cu apelativul "La Chilie".

Pe un areal de 120 km de-a lungul văii Bistriței de la Vatra Dornei și pînă la Piatra Neamț, din masivul Rarăului și pînă la poalele munților Ceahlăului, pe o lățime variind între 30 și 60 de km, de la malul stîng al Bistriței și pînă la Subcarpații Moldovei, "s-a format cea mai întinsă și mai puternică vatră isihastă din țara noastră", cu peste 30 de mănăstiri și schituri care provin din mici sihăstrie cu o viață creștină de peste 700 de ani, ce și-a pus amprenta definitivă asupra spiritualității românești autentice.

Dimensiunile esențiale ale acestei amprente au fost apreciate atît de clerici, cît și de laici, iar sintetizarea acestora este îndeajuns de dificilă ca să nu fie niciodată încheiată, indiferent dacă ar fi încercată de nume mari, precum Eliade, Vulcănescu, Noica, Blaga...

O întreprindere mereu deschisă, justificînd și curajul novicului, ne permite să constatăm funcția civilizatoare a isihasmului ortodox român, care se exprimă mai întîi în crearea limbii române ca fundament al culturii naționale. Marile valori euharistice sunt transferate în creațiile populare, sentimentele și atitudinile cotidiene sunt denotate axiologic, adevărul, dreptatea, binele sunt "rupte din Ceruri", reperînd un univers etic care aspiră la o sinonimie specifică: "precum în Cer, așa și pe Pămînt".

Cultura înseamnă educație, religioasă în începutul ei istoric și socio-uman (de amintit despre cei șapte ani de acasă), explicită în școala de odinioară și în școlile religioase în general, sau implicită în pictura și arhitectura bisericăască, prin exemplul vieții și al lucrării monahale. "Lavrele" ortodoxiei românești au fost de la începuturi epicentru al satelor și al orașelor, iar voievozii cucernici și numărău izbînzile prin lăcașurile de cult pe care le construiau și le înzestrau, chiar cu prețul lichidării visteriilor sau al amanetării dotelor pe care ar fi trebuit să le ofere la căsătoriile propriilor odrasle.

Un exemplu, din păcate insuficient valorificat, îl dă Neagoe Basarab, domn al Țării Românești, prin "Învățăturile" către fiul său, Teodosie. O didactică a puterii, care este, în primul rînd, o etică, fondată de autoritatea unui principe

gîndind și trăind ca un isihast preocupat să atingă perfecțiunea morală și să fie, astfel, modelul supușilor săi.

Mărturiile ale rolului jucat de isihasmul moldovenesc în istoria și viața comunităților umane de pe aceste meleaguri remarcă deopotrivă statutul de importante centre culturale pe care le-au avut întotdeauna sihăstriile, schiturile și mănăstirile. Ele formau personalități de înaltă ținută, erudiți recunoscuți nu numai prin știință, dar și prin smerenie. Pe la 1649, un episcop catolic pe nume Marcus Bandinus se uimea în fața complexității modului de organizare a vieții de obște din mănăstirile moldovenești, dar remarcă îndeosebi prezența și mulțimea sihaștrilor care "foiau" în pădurile ținutului Neamț, unii dintre aceștia intrînd demult în legendă, cum este Sfîntul Chiriac de la Bisericiani, socotit "cel mai mare ascet român al tuturor timpurilor" (Mitropolitul Serafim, op. cit. p. 73) trăind "prin munte și prin stîncile cele înfricoșate, de pe lîngă rîul Bistrița și acolo, cu trupul gol s-a nevoit la singurătate, în ger și arderea soarelui, 60 de ani, pînă la sfîrșitul său".

Exemplele eroismului creștin au avut în mod neîndoielnic o influență paideutică de profunzime, mijlocind formarea unor convingeri puternice privind adevărurile creștine ale vieții. Modelul atonit a impresionat prin forța mesajului său, dar a contribuit și la dezvoltarea unei concepții despre viață, despre rolul și locul omului în lume, despre sensul existenței și al cunoașterii. Dimitrie Cantemir, principe cărturar, a cărui faimă îi asigurase fotoliul de academician la Berlin, este și unul dintre evocatorii liniștii smerite și singuratică prin care pustnicii închină viața lor căutării neîntrerupte a unirii cu Dumnezeu (v. Descriptio Moldaviae).

Valorile civilizației moderne, europene, în primul rînd, se regăsesc în filosofia isihasmului românesc. Perpetuarea acestor valori implică un necesar efort de actualizare a tradiționalismului ortodox în latura sa etico-filosofică, după exemplul pe care lumea creștină apuseană îl oferă sub forma a ceea ce Vaticanul înțelege prin conceptul de "aggiornamento" (actualizare). Echilibrul, liniștea, armonia, împăcarea cu sine și cu ceilalți ne sunt astăzi mai necesare ca oricînd.

ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

(Urmare din pag. 6)

LICEUL PEDAGOGIC DIN PIATRA NEAMȚ ÎN PERIOADA 1969-2002

Prin revenirea la organizarea teritorială pe județe și reînființarea județului Neamț în 1968 s-au creat premisele înființării Liceului Pedagogic Piatra Neamț care urma să asigure necesarul de cadre

„Monografia Școlilor Normale din Piatra-Neamț, 1912-2002”

didactice pentru grădinițele și școlile primare din județ. La conducerea Inspectoratului Școlar al județului Neamț au ajuns o serie de cadre didactice pătrunse de patriotism și sentimente nobile ca inspectorul general prof. de limba română I. Crăciun, împreună cu adjuncții săi H. Modan, P. Vasiliu, V. Iacob, care au reînnoțit tradiția fostelor școli pedagogice. Liceul Pedagogic din Piatra Neamț, înființat în 1969, a pregătit învățători și educatoare. Durata cursurilor a fost stabilită la 5 ani, tocmai pentru a asigura o pregătire de specialitate, dar și de cultură generală comparabilă cu

cea a liceelor teoretice. În acest fel, absolvenților li s-a dat dreptul să-și continue studiile în învățămîntul superior. Conducerea liceului i-a fost încredințată profesorului de pedagogie Nicolae Irimia, fost elev al Școlii Normale de învățători din Piatra Neamț. În acel moment liceul nu avea un local propriu deoarece fostele școli normale erau ocupate de casele de copii. Cursurile s-au desfășurat astfel în clădirile liceelor „Calistrat Hogaș” și „Petru Poni” între anii 1969-1972 în cadrul Liceului Pedagogic a funcționat și Institutul Pedagogic

cu durata cursurilor de 2 ani. În toamna anului 1971, la propunerea Inspectoratului Școlar și prin Decret al Consiliului de Stat, Liceului Pedagogic din Piatra Neamț i s-a atribuit numele ilustrului cărturar moldovean „Gheorghe Asachi”. Evenimentul a fost marcat de o adunare festivă desfășurată în ziua de 28 noiembrie în sala mare a Casei de Cultură a Sindicatelor. După citirea decretului de către directorul Boris Alexianu, directorul adjunct Traian Cicoare a evocat personalitatea lui Gh. Asachi care participase cu 130 de ani înainte la deschiderea Învățămîntului de

Stat în Piatra Neamț a urmat prezentarea istoricului Școlii Naționale „Gh. Asachi” de către institutul pensionar Ion Tomulescu, absolvent al primei serii de normalişti. În 1973 Inspectoratul Școlar a primit aprobarea investiției de 6,5 milioane lei pentru construirea unui nou local situat în Dărmănești, lîngă fosta școală „Gh. Asachi”. Un rol important în realizarea acestui local l-a avut prof. Acrășmăriței. În 1974 școala s-a mutat în local propriu iar noul director al Liceului Pedagogic a devenit profesorul Paul Vasiliu care a finalizat amenajarea localului. La începutul

anului 1976 a ieșit la pensie din motive de sănătate și în locul său a fost numit profesorul de geografie Gh. Grigorescu, fost elev al Școlii Normale de învățători.

După generalizarea învățămîntului de 10 ani au apărut o serie de transformări în conținutul și programele de învățămînt. S-a micșorat numărul de clase cu profil pedagogic, iar în 1978 Liceul Pedagogic a început să școlarizeze clase cu profil industrial și prin aceasta, a intrat în lichidare. În aceste condiții Liceul Pedagogic a devenit Centru de Perfecționare a învățătorilor și educatoarelor din Piatra Neamț.

(Continuare în numărul viitor)

Ultima oră în învățământ

Planul de școlarizare pentru anul școlar 2004/2005

Conducerea Inspectoratului Școlar Județean Neamț a pregătit deja propunerile pentru planul de școlarizare pentru anul școlar 2004/2005. La liceu, cursuri de zi vor fi 171 de clase: 78 de clase în zona Piatra Neamț, 66 de clase în zona Roman și 27 de clase în zona Tîrgu Neamț și Borca.

"Au fost propuse în proiectul planului de școlarizare două clase cu frecvență redusă și două clase de învățământ seral, ceea ce înseamnă că numărul total de clase de liceu se ridică la 175", a precizat Emil Creangă, inspectorul general școlar al județului Neamț.

Pentru școlile de arte și meserii proiectul cuprinde 116 clase în total, din care: 51 în zona Piatra Neamț, 43 în zona Roman și 22 de clase în zona Tîrgu Neamț și Borca.

În anul școlar 2003-2004 au fost înscriși 8.179 de elevi în clasa a VIII-a, pentru aceștia fiind repartizate 60% din locuri la liceu - cursuri de zi și 40% în școlile de arte și meserii. Afiș clasele de liceu cât și cele de arte și meserii vor avea un număr maxim de 28 de elevi, conform acestei repartizări.

Trei sferturi dintre elevi au medii între 7 și 10

Situația promovabilității și a mediilor cu care au încheiat primul trimestru al acestui an școlar elevii nemțeni este apreciată de Emil Creangă ca fiind "bună și foarte bună". Elevii din clasele I-IV au promovat în proporție de 94,94%, aceasta fiind cea mai bună situație înregistrată în primul trimestru. Aproape aceeași situație este și la postliceal și școlile de maștri, din cei 542 de cursanți promovând 94,06%. 62,53% dintre aceștia cu medii cuprinse între 7,00 și 8,99, iar 28,72% cu medii cuprinse între 9,00 și 10,00. La ciclul gimnazial din cei 30.511 înscriși au promovat 84,65%, cu medii de peste 7,00 - 49,75% și cu medii între 9,00 și 10,00 - 24,72%. La liceu - cursuri de zi, au promovat 80% din cei 16.340 înscriși, 67,79% cu medii peste 7,00, iar 17,03% cu medii între 9,00 și 10,00. La liceu seral și fără frecvență din cei 1.493 de elevi înscriși au promovat primul trimestru 56,64%, cea mai slabă situație din județ, un procent de 54,38% dintre promovați având medii peste 7,00 și numai 4,78% -medii de 9,00 și 10,00. Elevii care urmează școlile de arte și meserii și cei care termină profesionala (afiată în lichidare) au promovat în proporție de 80,36%, iar dintre aceștia 62,29% cu medii între 7,00 și 8,99 și numai 6,53% cu medii între 9,00 și 10,00.

La școlile de ucenici aflate pe ultima sută de metri, au promovat 85,87% din cei 642 de înscriși, 62,53% dintre ei cu medii peste 7,00 și numai 6,76% cu medii între 9,00 și 10,00.

Dispar școlile de chirpici

În cadrul Programului de Reabilitare a Infrastructurii Școlare, cofinanțat de Banca Europeană pentru Investiții, Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei și Guvernul României, vor fi demolate 21 de școli nemțene din chirpici și vor fi reconstruite unele la standarde moderne. Școlile vor avea între 4 și 6 clase, fiind vorba despre școli de capacitate mică cuprinzând un număr de elevi între 102 și 168. Școlile vor fi dotate cu grupuri sanitare, cancelarie, laborator și bibliotecă școlară. Valoarea totală a investiției va depăși 1 milion de dolari apreciază șeful ISJ Neamț, Emil Creangă.

Vor beneficia de acest program școlile din: Gorun - Oniceni, Școala nr. 3 -Zănești, Ticoș -Bicazul Ardelean, Corpul B al Școlii Căciulești -Girov, Munteni - Botești, Buhonca -Doljești, Chicerea -Stănița, Crăiești -Bozieni, Izvorul Alb -Ion Creangă, Nistria -Bîra, Școala nr. 3 Războieni, Ruginiești -Hangu, Săcălușești -Agapia, Văratec -Agapia, Veja - Stănița, Corpul B al Școlii Telec -Bistra (Bicazul Ardelean), Corpul B al Școlii Traian -Zănești, Corpul A al școlii Miron Costin - Trifești, Corpul C al Școlii din Gherăiești, Școala Tîrzia - Brusturi Drăgănești și Corpul B al școlii Adjudei -Tămășeni.

Angela TRĂISTARIU

N

u le simt cu toată ființa, nu le percep prin toți porii, nu prea le văd nici cu ochii larg deschiși dar îmi impun să cred că semne bune anul are.

Am suportat și am traversat după posibilități isteria celor opt zile de sărbători și iată-ne, mai mult sau mai puțin proaspeți, mai mult sau mai puțin încrezători, dispuși sau mai degrabă obligați să o luăm de la capăt. Între timp, în apartamente încălzite pînă la limita suportă-

SEMNE BUNE...

bilului ori brumate cu aer cald, atît cît să înțelegi că nu te afli afară, în fața unor mese pline cu mîncăruri sofisticate sau numai cîteva bucate- toți am făcut bilanțuri, socoteli, ce am cîștigat și ce am pierdut în anul ce a trecut.

La acest început de an, două probleme ne-au marcat:

1. Acordarea premiului anual;
2. Indexarea salariului cu 6% de la 1 ianuarie 2004.

Cît de mult am dorit să se

găsească rezolvarea impozitării acestui premiu anual; să nu se facă impozitarea prin cumularea cu salariul din luna ianuarie- totul fiind în defavoarea cadrelor didactice dar cu toate adresele oficiale către M.M.P.S., către M.E.C.T.- acest lucru nu s-a realizat.

Referitor la creșterea salari- ală cu 6% începînd cu data de 1 ianuarie 2004, de care benefici- ază tot ce înseamnă bugetar, se face concomitent cu dublarea

pensiilor... agricultorilor.

Problema cea mai impor- tantă la nivel național a federațiilor sindicale pentru anul 2004 rămîne reglementarea salarizării bugetarilor. Cu alte cuvinte, anul 2004 va fi un an greu, dar greu despre care vorbesc pare să fie altfel decît în alți ani. Totul este ca acela care ne guvernează să înțeleagă că românii sunt dispuși să se apuce de o muncă așezată, chibzuită atîta vreme cît vor avea senti- mentul că efortul lor nu este în zadar.

Prof. Valerian PERCĂ

Retrospectiva învățămîntului nemțean

LUNA IANUARIE

- Elevii și profesorii nemțeni au marcat, prin numeroase manifestări, cei 154 de ani de la nașterea poetului Mihai Eminescu.
- S-a reluat Preuniversitaria, concurs de cultură generală, artă și sport, cu etapa rezervată gimnaziului.
- 11365 de elevi nemțeni nu au reușit să promoveze primul trimestru școlar, fie din cauza corigențelor sau a situației neîncheiate, ori au fost exmatriculați. Cei mai mulți provin din învățămîntul gimnazial.
- Peste 200 de elevi nemțeni din clasele IX-XII, premiați la fazele naționale ale olimpiadelor școlare, ar urma să beneficieze de anumite facilități. În baza "carnetului de facilități", pe care fiecare îl va primi de la Agenția Națională de Stimulare a Inițiativei Tinerilor, din cadrul Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului, olimpicii ar putea obține gratuit permisul de conducere, gratuitate la transport, reduceri la cazarea în cămine etc.
- Elevii din satul Poiana- comuna Brusturi Drăgănești- învață, din luna ianuarie, într-o școală nouă, reabilitată cu fonduri de la Banca Mondială.
- Sindicaliștii din învățămînt au cerut Guvernului aplicarea Legii

salarizării astfel încît cadrele didactice să obțină un plus de 5, pînă la 15 la sută, prin recalcularea sporurilor.

• Peste jumătate din numărul locurilor pentru clasa a IX-a va fi alo- cată liceelor și grupurilor școlare din Neamț și numai 40 la sută școlilor de arte și meserii.

• În școlile nemțene a început completarea fișelor de evaluare pen- tru candidații la obținerea gradatilor de merit de la 1 iulie 2004. Dosarele se analizează la nivelul unității de învățămînt, după care aceasta va tri- mite Inspectoratului Școlar listele cu salariații propuși pentru gradatiile de merit.

• Săptămîna aceasta, începe negocierea noului contract colectiv de muncă la nivel de județ, între reprezentanții sindicatului și cei ai Inspectoratului Școlar Județean Neamț.

• Grupul Școlar "Gheorghe Cartianu" a găzduit cea de a 12-a ediție a simpozionului "Ștefan Procopiu", dedicat prodigioasei activități a fizicianului de renume mondial.

• Mai multe școli din Neamț și-au întrerupt activitatea, pentru una sau mai multe zile, din cauza zăpezii și a viscolului.

M. DRĂGOI

DESTIN TRAGIC

S

i fără precizările făcute de autor în "cuvîntul înainte", cititorul ajuns cu lectura la sfîrșitul romanu- lui, și chiar mai înainte, va fi tentat să eticheteze cartea lui Mihail Dragu Caina (TRĂDAREA ZODIEI, roman, Ed. "Crigarux", Piatra Neamț, 2002) drept un roman autobiografic, această etichetă nediminuînd cu nimic valoarea unei opere literare, mai ales dacă aceasta există.

Este cunoscut faptul că mulți oameni consideră viața trăită de ei demnă de paginile unui roman, dar de la vorbă la faptă...

Convins că viața pe care a trăit-o mama sa în cei 57 ani nu a fost un caz izolat, că este un caz tipic pentru țărana româncă din prima jumătate a secolului al XX-lea și, mai ales, fiind profund marcat de "martiriul Mamei", dar și înzestrat cu știința construcției românești și, de ce nu, cu talent literar, Mihail Dragu -Caina (pseudonimul li- terar al profesorului Mihai Amariei) reușește să creeze cu fidelitate momente din viața zbuciumată a unei femei de la țară, al cărui destin a fost marcat de cîteva întîmplări neferice: întreruperea cursurilor ce le urma la Școala de Gospodărie Casnică, apoi căsătoria fără acceptul său, ambele evenimente fiind hotărîte de tatăl său. Aceasta va reuși cu greu, cu multe sa- crificii să-și crească cei șase copii în spiritul credinței creștin- ortodoxe, purtîndu-î în școli, după posibilitățile in- telectuale ale fiecăruia.

Cu o pricepere aparte, Mihail Dragu- Caina își "poartă" cititorul în spațiul rural din zona Tîrgului Neamț (în carte este numit Tîrgu Ozănești, deși uneori autorului îi mai scapă denumirea

reală, lucru ce se întîmplă și cu alte toponime: Piatra Bistriței pentru Piatra Neamț, Sarata- Minjănești pentru Băltătești ș.a.), spațiul care-i este fami- liar și pe care îl descrie, în manieră bucolică a literaturii de început de secol XX, ca pe un adevărat colț de rai, în care aproape că pare neverosimilă pro- ducerea unor tensiuni ca cele dintre Mama Ileana (eroina romanului) și bărbatul acesteia Cristache Săvîntea din Ardelenești, tensiuni care se înscriu în tema luptei dintre bine și rău.

Descrierile de natură, de tipul celei

Creangă, la Sadoveanu, chiar la Slavici și I. Brebeanu.

Dintre personaje, va stărui, după lectură, în mintea cititorului, Mama Ileana al cărui chip narativ va fi alcătuit de autor prin adăugarea succesivă, cu siguranță și pricepere, a noi și noi tuse, ca un adevărat artist plastic, pe întregul parcurs narativ, de la chipul candid, senin și luminos al fetei de 16 ani ("o fată hărăzită/ sic! cu toate darurile naturii, sănătoasă și voinică.../ știa să cînte frumos.../ să gătească și să spele, iar la carte învața cu teamei..."), p.

sufletul mamei, în ultimii ani ai vieții acesteia, o rază de lumină. Cartea lui Mihail Dragu- Caina este o imagine a lumii rurale din prima jumătate a sec. al XX-lea, lume marcată de datini și obi- ceaiuri susținute de credința creștin orto- doxă, viciată apoi timp de 50 ani de ciurma roșie, care ne-a schimbat pe toți.

Chiar dacă de curînd am citit o afirmație a lui Andrei Șerban ("De obi- cei, critica este răuvoitoare, distrugînd fără să creeze nimic"), afirmație care ar putea descumpăni și comentarii/ critici cu vechi state de funcțiuni, menționăm că în romanul comentat aici, pe ici- pe colo, întîlnim și unele fragmente puter- nic moralizatoare, scrise într-o limbă ce contrastează cu întregul, iar pe alocuri, nu știm din vina cui, s-au strecurat unele dezaorduri, unele omisiuni de litere și chiar de cuvinte; întîlnim, con- trar normelor morfologice, folosirea arti- colului hotărît în fața substantivelor feminine, alcătuirea incorectă a geni- tivului, folosirea necorespunzătoare sau nefolosirea semnelor de punctuație ș.a. În intenția noastră, semnalarea acestor "mici scăpări" nu urmărește diminuarea valorii romanului TRĂDAREA ZODIEI, care este o carte ce merită a fi citită, ci un îndemn adresat autorului de a controla mai bine, mai atent textul viitoarelor sale cărți pe care le va încredința tiparului.

Constantin TOMȘA

Mihail Dragu Caina TRĂDAREA ZODIEI

cu care debutează cartea ("Soarele de mai strălucea puternic și florile de măr înmiresmau văzduhul. Albinele meli- fere și bondarii zumzăiau în toiul cule- sului, iar păsărelele ciripeau voioase cu satisfacția cuibării în aceste frumoașe zile de primăvară", p. 7) sau ale unor evenimente din viața satului: nunta ("În casa mare se întinse, tot după obicei, masa nunului mare la care s-au așezat nașii, mirii și socrii mari și mici...", vezi pp. 70- 71), sau înmormîntarea ("Simbătă, cortegiul funerar în jurul unei sănii trase cu boi pe care se afla sicriul cu corpul neînsușit al mamei Ileana martira străbătea drumul princi- pal al satului...", v. pp. 216-17), dar, mai ales, portretele unor personaje sînt, am putea spune, liniile de forță ale cărții, paginile în care Mihail Dragu- Caina își dovedește cu prisosință priceperea și talentul, chiar și atunci cînd cititorului i se oferă posibilitatea să descopere "urme" livrești care-l duc cu gîndul la

7), la înfățișarea fetei de măritat care "creștea mare și frumoașă și-și mergea vestea de harnică și cuminte ce era", p. 37 (parcă ar fi fata moșului din basmul lui Creangă), sau la chipul femeii mature preocupată permanent de gos- podărie și de creșterea copiilor. La polul opus, este construit potretul lui Cristache Săvîntea, soțul nedorit de Ileana, un adevărat căpcăun desprins parcă din basme. Chipul acestuia este alcătuit de autor cu o anumită încredințare, făcîndu-l responsabil de toate relele care s-au abătut, în timp, asupra Mamei Ileana și a copiilor, toți marcați de cite un destin tragic, cu excepția lui Mihail, alter- ego- ul autorului, singurul care, cu sprijinul credinței moștenite de la mama sa, va izbuti să evadeze din acea lume a satului mar- cată de boli și de necazuri, atît înainte cît și după al doilea război, reușind să aducă în

APOSTOLUL
REVISTĂ EDITATĂ DE
SINDICATUL
ÎNVAȚĂMÎNT
NEAMȚ
ISSN - 1582-3121
Redacția și administrația: str.
Petru Rareș nr. 24, tel/fax:
22.53.32, Piatra Neamț

Prețul: 10.000 lei

APOSTOLUL - revistă a cadrelor didactice din județul Neamț, serie nouă, apare prin colaborarea Sindicatului Învățămînt Neamț și Asociației Învățătorilor din județul Neamț (martie 1999).

FONDATORI: C. Luchian, V. Gaboreanu, V. Scripcaru, M. Stamate, I. Rafail, M. Avădanei (noiembrie, 1934)

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE: Florin FLORESCU - director general, Iosif COVASAN - director economic, Constantin TOMȘA - director executiv, Gheorghe AMAICEI, Ștefan CORNEANU.

CONSILIUL DE REDACȚIE: Mircea ZAHARIA - redactor șef, Ștefan CORNEANU - redactor șef adjunct, Dumitrița RĂDUCU, Dan AGRIGOROE, Niculina NIȚĂ, Steluța Alexandru, Valerian PERCĂ (Subredacția Roman, tel. 732.738), Constantin TIMOFTE (Subredacția Tîrgu Neamț) Carmen DASCĂLU (secretar).